

Введение Биринши бап

1:1 Ең баста Сөз бар еди. Сөз Құдай менен бирге еди. Сөз Құдай еди. **2** Ең бастан-ақ Ол Құдай менен бирге еди. **3** Хәмме нәрсе Ол арқалы жаратылды. Олсыз хеш нәрсе жаратылған емес. **4** Онда өмир бар еди. Өмир адамлардың нуры еди. **5** Нур қараңғылықта жарқырайды, қараңғылық оны жеңе алмады. **6** Құдай тәрәпинен жиберілген Яқыя атлы бир адам бар еди. **7** Ол нур хаққында гүұалық бериўге хәм хәмме ол арқалы исениўи ушын келди. **8** Оның өзи нур емес еди, бирақ ол нур хаққында гүұалық бериўге жиберілген еди. **9** Хәмме адамды жақты қылатуғын хақыйқый нур дүньяға келди. **10** Сөз дүньяда еди. Дүнья Ол арқалы жаратылған еди, бирақ дүнья Оны танымады. **11** Өз жерине келди, бирақ Өз халқы Оны қабыл етпеди. **12** Бирақ Ол Өзин қабыл еткенлерге, атына исенгенлердин хәммесине Құдайдың балалары болыў хуқықын берди. **13** Олар қаннан да, денениң қәлеўинен де, я адамның қәлеўинен де емес, ал Құдайдан туўылды. **14** Сөз адам болып арамызда жасады. Бизлер Оның уллылығын, Әкеден келген, мийрим хәм хақыйқатқа толы болған жалғыз Улдың уллылығын көрдик. **15** Яқыя Ол хаққында бәлент даўыс пенен гүұалық берип былай деди: – «Мениң изимнен Келиўши меннен уллы. Себеби Ол меннен бурын бар еди», – деп айтқан Адамым – Усы. **16** Оның толылығынан хәммеиз мийрим үстине мийрим алдық. **17** Өйткени Мухаддес Нызам Муўса арқалы берилген еди, бирақ мийрим хәм хақыйқат Ийса Масих арқалы келди. **18** Хеш ким хеш қашан Құдайды көрген емес. Бирақ Оны Әкениң кушағындағы Өзи Құдай болған жалғыз Ул танытты. Шомылдырыўшы Яқыяның гүұалығы **19** Яхудий басшылары Ерусалимнен руўханийлер менен лебийлилерди жиберип, Яқыядан: «Сен кимсең?» деп сорағанда, оның гүұалығы мынадай болды. **20** Ол тән алды, танбады. «Мен Масих емеспен», – деп ашық мойынлады. **21** Олар және Яқыядан: – Ондай болса, сен кимсең? Илияссаң ба? – деп сорады. – Ол емеспен, – деди Яқыя. – Сен сол пайғамбармысаң? – деп сорады олар. – Яқ, – деп жуўап берди ол. **22** Сонда олар Яқыяға: – Кимсең, айт, бизлерди жибергенлерге бир жуўап берейик. Өзин хаққында не дейсең? – деди. **23** Яқыя: – Ийшая пайғамбардың айтқанындай: «Ийемиздин жолын дүзетиндер», – деп шөлде бақырған даўыспан, – деди. **24** Парисейлерден жиберилгенлер Яқыядан: – Егер сен Масих, Илияс, я сол пайғамбар болмасаң, сонда неге адамларды шомылдырып жүрсең? – деп сорады. **26** Яқыя оларға былай деп жуўап берди: – Мен суў менен шомылдыраман, бирақ араңызда сизлер танымайтуғын Биреў турыпты. **27** Меннен соң киятырған Адам – Усы. Мен Оның аяқ кийиминиң баўын шешиўге де ылайықлы емеспен. **28** Булардың хәммеси Иордан дәрьясының арғы жағасындағы Бетанияда, Яқыяның шомылдырып жүрген жеринде болды.

Құдайдың Қозысы

29 Ертеңине Яқыя өзине қарай киятырған Ийсаны көргенде былай деди: – Мине, Бул – дүньяның гүнасын Өзине алатуғын Құдайдың Қозысы! **30** «Меннен кейин бир Адам киятыр. Ол меннен уллы. Себеби Ол меннен бурын бар еди», – деп айтқаным Усы. **31** Мениң өзим Оны билмейтуғын едим, бирақ Израилдың Оны таныўи ушын мен суў менен шомылдырыўға келдим. **32** Яқыя гүұалық берип және былай деди: – Мухаддес Руўхтың кептер сыяқлы аспаннан түсип, Оның үстинде турғанын көрдим. **33** Мен Оны билмейтуғын едим. Бирақ, мени суў менен шомылдырыў ушын жиберген Құдай маған: «Мухаддес Руўхтың түсип, кимниң үстинде турғанын көрсең, Мухаддес Руўх пенен шомылдыратуғын Сол», – деген еди. **34** Мен буну көрип: «Бул – Құдайдың Улы» деп гүұалық бердим.

Ийсаның дәслепки шәкиртлери

35 Ертеңине Яқыя және шәкиртлериниң екеўи менен бирге турған еди. **36** Ол өтип баратырған Ийсаны көрип: – Мине, Құдайдың Қозысы! – деди. **37** Еки шәкирт оның бул сөзлерин еситип, Ийсаның изине ерди. **38** Ийса артына бурылып, изинен киятырғанларды көргенде, олардан: – Не излеп жүрсіздер? – деп сорады. – Қай жерде жасайсаң, Рәбби? – деди олар. (Рәбби – «устаз» дегенди билдиреди.) **39** – Келип көриңдер, – деди Ийса. Олар барып, Ийсаның қай жерде жасайтуғынын

көрди хәм сол күни Оның менен қалды. Саат төртлер шамасында еди. **40** Яқияның сөзлерин еситип, Ийсаның изине ерген еки адамның бири Симон Петрдің туўысқаны Андрей еди. **41** Андрей дәслеп өз туўысқаны Симонды излеп таўып, оған: – Бизлер Масихты таптық, – деди. (Масих – Қудай ўәде еткен Қутқарыўшы.) **42** Андрей оны Ийсаға алып келди. Ийса оған қарап: – Сен Юнус улы Симонсаң. Сен Кифа деп аталасан, – деди. (Кифа – Петр, яғный «тас» дегенди аңлатады.) **43** Келеси күни Ийса Галилаға бармақшы болды. Филипти таўып, оған: – Изиме ер, – деди. **44** Филип те Андрей менен Петр сыяқлы Бетсайда қаласынан еди. **45** Филип Натаниелди таўып, оған: – Бизлер Муўса Мухаддес Нызамда, пайғамбарлар да Жазыўларында жазған Адамды, Юсуптың Улы, Насыралы Ийсаны таптық, – деди. **46** Натаниел оған: – Насырадан жақсы нәрсе шығар ма еди? – деди. – Келип көр, – деди Филип. **47** Ийса Натаниелдің Өзине жақынласып киятырғанын көрип, ол ҳаққында былай деди: – Мине, ишинде хийлеси жоқ, нағыз израиллы. **48** Натаниел Ийсадан: – Мени қаяқтан танийсаң? – деп сорады. – Филип сени шақырмастан бұрын, сени әнжир ағашының астында көрдим, – деп жуўап берди Ийса. **49** Натаниел Ийсаға: – Устаз, Сен Қудайдың Улысаң, Сен Израилдың Патшасысаң! – деди. **50** Ийса оған: – Сени әнжир ағашының астында көргенимди айтқаным ушын исенип атырсаң ба? Булардан да уллы ислерди көресең! – деди. **51** Ийса және: – Сизлерге шынын, ҳақыйқатын айтаман: аспан ашылғанын, Қудайдың периштелериниң Адам Улының жоқарысында минип-түскенлерин көресизлер, – деди.

Ийсаның биринши кәраматы

2:1 Еки күн өткеннен соң, Галиланың Кана қаласында үйлениў тойы болды. Ийсаның анасы сол жерде еди. **2** Ийса менен шәкиртлери де тойға мирәт етилген еди. **3** Шарап таўсылғанда, Ийсаның анасы Оған: – Олардың шарабы таўсылды, – деди. **4** Ийса оған: – Апа, бул Мениң жумысым емес. Мениң ўақтым еле келген жоқ, – деди. **5** Ийсаның анасы хызметшилерге: – Ол сизлерге не десе де, соны ислеңдер, – деди. **6** Сол жерде диний әдет бойынша яхудийлер тазаланыў ушын қолланатуғын, хәр қайсысы шама менен жүз литр алатуғын алты тас гүзе бар еди. **7** Ийса хызметшилерге: – Гүзелерди суўға толтырыңлар, – деди. Олар гүзелерди аўзына дейин толтырды. **8** Сонда Ийса хызметшилерге: – Енди буннан алып, той басқарыўшыға апарыңлар, – деди. Олар алып барды. **9** Той басқарыўшы шарапқа айланған суўды татып көрди. Оның қаяқтан келгенин билмеди, тек алып келген хызметшилер ғана билетуғын еди. Той басқарыўшы күйеўди шақырып: **10** – Хәр бир адам алдын жақсы шарапты, адамлар мәс болғаннан соң пәсирегин береді. Бирақ сен жақсы шарапты хәзирге дейин сақлапсаң-ғо, – деди. **11** Ийса бул биринши кәраматын Галиланың Кана қаласында ислеп, Өз уллылығын көрсетти. Шәкиртлери де Оған исенди. **12** Буннан кейин Ийса анасы, туўысқанлары хәм шәкиртлери менен Капарнахум қаласына келди хәм ол жерде бир неше күн қалды.

Ийсаның Ибадатханадан сатыўшыларды куўығы

13 Яхудийлердің Қутқарылыў байрамы жақынласып қалғанда, Ийса Ерусалимге кетти. **14** Ибадатханада ири қара мал, қой хәм кептер сатыўшыларды, сол жерде отырған ақша алмастырыўшыларды көрди. **15** Ийса арқаннан қамшы ислеп, қойлар менен ири қара малға қосып хәммесин Ибадатханадан куўып шығарды. Ақша алмастырыўшылардың ақшаларын шашып, столларын аўдарып таслады. **16** Ол кептер сатыўшыларға: – Мыналарды бул жерден жоқ етиңдер, Өкемнің үйин базарға айландырмаңлар! – деди. **17** Сонда шәкиртлери: «Сениң үйиңе болған қызғанышым Мени жеп жиберди», – деп айтылған Мухаддес Жазыўдағы аятты еслерине түсирди. **18** Яхудий басшылары Ийсадан: – Буларды ислеўге бийлигиң бар екенин бизлерге қандай кәраматлы белги менен дәлиллей аласаң? – деп сорады. **19** Ийса оларға жуўап берип: – Бул Ибадатхананы бузыңлар, Мен оны үш күннің ишинде қайта тиклеймен, – деди. **20** Олар Ийсаға: – Бул Ибадатхана қырық алты жылда қурылған, Сен оны үш күннің ишинде тиклемекшимсең? – деди. **21** Бирақ Ийсаның Ибадатхана деп айтқаны Өз денеси еди. **22** Ийса өлимнен қайта тирилгеннен соң, шәкиртлери Оның бул сөзлерин еслерине түсирип, Мухаддес Жазыўға хәм Ийсаның бул сөзине исенди. **23** Ийса Ерусалимде, Қутқарылыў байрамында болғанда, көплер Ол ислеген кәраматларды көрип, Оның атына исенди. **24** Бирақ Ийса хәмме адамлардың кеўиллерин билгенликтен, оларға

исенбеди. **25** Оған адам хаққында хеш кимнің гүәлығының хәжети жоқ еди. Өйткени адамның кеулинде не бар екенін Ол билетуғын еди.

Ийса хәм Никодим

3:1 Парисейлер арасында яхудий басшыларының бири болған Никодим атлы бир адам бар еди. **2** Ол бир күни түнде Ийсаға келип, Оған: – Устаз, Сениң Қудайдан келген бир муғаллим екенінди билемиз. Себеби хеш ким Қудай оның менен бирге болмаса, Сен ислеп атырған кәраматларды ислей алмайды, – деди. **3** Ийса оған: – Саған шынын, хақыйқатын айтаман: ким де ким қайтадан тууылмаса, Қудайдың Патшалығын көре алмайды, – деп жууап берди. **4** Никодим Ийсадан: – Қартайған адам қалай қайтадан тууыла алады? Ол анасының курсағына екінши мәрте кирип, қайтадан тууыла ала ма? – деп сорады. **5** Ийса оған жууап берип былай деди: – Саған шынын, хақыйқатын айтаман: ким де ким суудан хәм Мухаддес Руұхтан тууылмаса, Қудай Патшалығына кире алмайды. **6** Денеден тууылған – дене, Мухаддес Руұхтан тууылған – руұх болады. **7** Саған: «Қайтадан тууылығың керек», – дегениме хайран қалма. **8** Самал қалеген жеринде еседі, оның дауысын еситесең, бирақ қаяқтан келип, қаяққа кететуғынын билмейсең. Мухаддес Руұхтан тууылған хәр бир адам да усындай. **9** Никодим Ийсадан: – Бул қалай болыуы мүмкин? – деп сорады. **10** Ийса оған былай деп жууап берди: – Сен Израилдың устазы бола тура, усыларды билмейсең бе? **11** Саған шынын, хақыйқатын айтаман: бизлер билгенимизди сөйлеймиз, көргенимиз хаққында гүәлық беремиз. Ал сизлер бизлердің гүәлығымызды қабыл етпей атырсызлар. **12** Сизлерге жердеги нәрселер хаққында айтқанымда исенбесеңдер, аспандағы нәрселер хаққында айтсам, қалай исенесиздер? **13** Аспаннан келген Адам Улынан басқа хеш ким аспанға шыққан емес. **14** Муұсаның шөлде жыланды жоқары көтергени сыяқлы, Адам Улы да жоқары көтерилиуі тийис. **15** Сонлықтан Оған исенген хәр бир адам мәңгилик өмирге ийе болады. **16** Себеби Қудай бул дүньяны соншелли сүйгенликтен, Өзинің жалғыз Улын берди. Оның Улына исенген хәр бир адам набыт болмай, мәңгилик өмирге ийе болады. **17** Қудай Улын бул дүньяны хәким етиуі ушын емес, ал дүньяны Ол арқалы қутқарыуі ушын жиберди. **18** Оған исенген адам хәким етилмейди. Ал исенбеген адам әлле қашан хәким етилген, өйткени ол Қудайдың жалғыз Улының атына исенбеди. **19** Хәким мынадан ибарат: дүньяға нур келди, бирақ адамлардың ислери жаман болғанлықтан, олар нурға қарағанда қараңғылықты жақсы көрди. **20** Жаманлық ислеуіши хәр бир адам нурды жек көреді хәм ислери әшкара болмауы ушын, нурға келмейди. **21** Бирақ хақ ис ислеуіши адам ислеринің Қудай алдында исленгени көринсин деп, нурға келеди.

Ийса хәм Яқыя

22 Буннан соң, Ийса шәкиртлери менен Яхудияға келди. Бир неше уақыт олар менен бирге сол жерде қалып, адамларды шомылдырды. **23** Яқыя да Салимнің қасындағы Айнонда шомылдырып жүрди, себеби ол жерде суу мол еди. Адамлар келип, шомылдырылатуғын еди. **24** Өйткени Яқыя еле қамалмаған еди. **25** Сонда Яқыяның шәкиртлери менен бир яхудий арасында диний әдет бойынша тазаланыуі хаққында тартыс пайда болды. **26** Олар Яқыяға келип: – Устаз, Иордан дәрьясының арғы жағасында сениң менен бирге болған, сен гүәлық берген Адам бар-ға, Сол шомылдырып жүрипти. Хәмме адам Оған бармақта, – деди. **27** Яқыя былай деп жууап берди: – Қудайдан берилмесе, адам өзине хеш нәрсе ала алмайды. **28** «Мен Масих емеспен, мен тек Оның алдынан жиберилгенмен», – деп айтқанымда сизлер гүәасызлар. **29** Келиншек кимге тийисли болса, сол күйеуі болады. Бирақ күйеуіди тыңлап турған досты оның дауысын еситип, қатты кууанады. Мен де сондай кууанышқа толдым. **30** Оның уллыланыуы, ал мениң пәсейиуім тийис. **31** Жоқарыдан келген хәммеден уллы. Жерден болған жерге тийисли хәм жердеги нәрселер хаққында сөйлейди. Ал аспаннан келген хәммеден уллы. **32** Ол көргени хәм еситкени хаққында гүәлық береді, бирақ гүәлығын хеш ким қабыл етпейди. **33** Оның гүәлығын қабыл еткен Қудайдың хақ екенін тастыйықлайды. **34** Қудай тәрпинен жиберилген Қудайдың сөзлерин сөйлейди. Себеби Қудай Руұхын өлшеусіз береді. **35** Әке Өз Улын сүйеді хәм хәмме нәрсени Оның қолына тапсырған. **36** Улға исенген адам мәңгилик өмирге ийе болады. Улды тыңламаған адам өмир көрмейди, ал Қудайдың ғәзеби оның үстинде қалады.

4:1 Парисейлер Ийсаның Яқияға қарағанда көп шәкирт арттырып, оларды шомылдырып жүргенин еситти. Ҳақыйқатында Ийсаның Өзи емес, ал шәкиртлери шомылдыратуғын еди. Ийемиз Ийса буны билгенде Яхудиядан шығып, және Галилаға кетти. **4** Баратырып, Самария арқалы өтиуи керек еди. **5** Солай етип, Ол Самарияның Сихар деп аталған қаласына келди. Бул қала Яқыптың өз баласы Юсупке берген жерине жақын еди. **6** Сол жерде Яқыптың қудығы да бар еди. Ийса жол жүрип шаршағанлықтан, қудықтың қасында отырды. Саат он екилер шамасында еди. **7** Сол ўақытта самариялы бир хаял суў алыўға келди. Ийса оған: – Маған ишиўге суў бер, – деди. **8** Ал Ийсаның шәкиртлери азық-аўқат сатып алыў ушын қалаға кеткен еди. **9** Самариялы хаял: – Сен яхудийсең, ал мен самариялы хаялман. Қалай меннен суў сорап турсаң? – деди. Өйткени яхудийлер самариялылар менен қарым-қатнас жасамайды. **10** Ийса хаялға: – Егер сен Қудайдың сыйын хәм «Маған ишиўге суў бер», – деп айтып турғанның ким екенин билгениңде, сениң өзиң Оннан сорар едиң, Ол саған тири суў берер еди, – деп жуўап берди. **11** – Мырза! Сенде суў алатуғын хеш нәрсе жоқ-ғо, қудық болса терең. Сен тири суўды қаяқтан аласаң? **12** Сен бул қудықты бизлерге берген, өзи де, балалары да, маллары да оннан суў ишкен, бабамыз Яқыптан уллымысаң? – деди хаял. **13** Ийса хаялға былай деп жуўап берди: – Бул суўдан ишкен хәр бир адам және шөллейди. **14** Бирақ Мен беретуғын суўдан ишкен хәр бир адам мәңгиге шөллемейди. Керисинше, Мен беретуғын суў оның ишинде мәңгилик өмир беретуғын тири булаққа айланады. **15** Хаял Ийсаға: – Мырза, енди шөллемейуим ушын хәм суў алыўға бул жерге келмейуим ушын, усы суўдан маған бер, – деди. **16** – Барып, күйеуиңди бул жерге шақырып кел, – деди Ийса. **17** Хаял Оған: – Мениң күйеуим жоқ, – деп жуўап берди. – Күйеуим жоқ деп, сен дурыс айттың. **18** Сениң бес күйеуиң болды. Хәзир бирге жасап атырған адамың да күйеуиң емес. Буны сен дурыс айттың, – деди Ийса. **19** Хаял Оған: – Мырза, Сениң пайғамбар екениңе көзим жетип тур. **20** Ата-бабаларымыз бул таўда сыйынды, бирақ сизлер: «Сыйыныўға тийисли жер Ерусалимде», – дейсизлер, – деди. **21** Ийса оған былай деди: – Хаял, Маған исен, Қудай Өкеге бул таўда да, Ерусалимде де сыйынбайтуғын ўақыт киятыр. **22** Сизлер билмейтуғыныңызға сыйынасызлар, ал бизлер билетуғынымызға сыйынамыз. Себеби қутқарылыў яхудийлерден. **23** Бирақ, ҳақыйқый сыйыныўшылардың Қудай Өкеге руўх хәм ҳақыйқатлық пенен сыйынатуғын ўақты келеди. Өне, сол ўақыт хәзир келди. Қудай Өке де Өзине усылай сыйынатуғынларды излеп атыр. **24** Қудай – Руўх, Оған сыйынатуғынлар да руўх хәм ҳақыйқатлық пенен сыйыныўы тийис. **25** Хаял Ийсаға: – Қутқарыўшы Масихтың келетуғынын билемен. Ол келгенде, бизлерге хәммесин билдиреди, – деди. **26** Ийса оған: – Сениң менен сөйлесип турған Мен – Солман, – деди. **27** Сол ўақытта Ийсаның шәкиртлери келди хәм Оның бир хаял менен сөйлесип турғанын көрип, хайран қалысты. Бирақ олардың хеш қайсысы: «Сен оннан не сорап турсаң?» ямаса «Оның менен неге сөйлесип турсаң?» – деп сорамады. **28** Сонда хаял гүзесин қалдырып, қалаға кетти хәм адамларға: **29** – Келиңлер, маған ислеген ислеримниң хәммесин айтып берген Адамды көриңлер. Ол Масих емес пе екен? – деди. **30** Адамлар қаладан шығып, Ийсаға қарай жүрди. **31** Соның арасында шәкиртлери Ийсадан өтинип: – Устаз, аўқат же! – деди. **32** Бирақ Ийса оларға: – Менде сизлер билмейтуғын аўқат бар, – деди. **33** Шәкиртлер бир-бирине: – Мүмкин, биреў Оған аўқат әкелген шығар? – дести. **34** Бирақ Ийса оларға былай деди: – Мениң аўқатым – Мени Жибергенниң еркин орынлаў хәм Оның исин тамамлаў. **35** Сизлер: «Жыйын-теримге еле төрт ай бар», – деп айтпайсызлар ма? Бирақ, сизлерге айтатуғыным: көзлериңизди ашып, егинликке қараңлар. Олар писип жетилисип, жыйын-теримге таяр тур. **36** Орақшы өз хәқын алады хәм мәңгилик өмир ушын зүрәт жыйнайды. Солай етип, еккен де, орған да бирге қуўанады. **37** «Биреўи егеди, басқасы орады», – деген нақыл усыған туўры келеди. **38** Мен сизлерди өзлериңиз мийнет етпеген зүрәтти орыўға жибердим. Басқалар мийнет еткен еди, ал сизлер олардың мийнетиниң зүрәтин алдыңлар.

Самариялылардың Ийсаға исениўи

39 «Ол маған ислеген ислеримниң хәммесин айтып берди», – деген хаялдың гүўалығы себепли, сол қаладағы самариялылардың көбиси Ийсаға исенди. **40** Сонлықтан самариялылар Ийсаға келип,

өзлери менен қалыўды өтинди. Ол сол жерде еки күн қалды. **41** Ийсаның сөзин еситип, және де көбирек адамлар исенди. **42** Олар хаялға: – Бизлер енди сениң сөзлериң себепли емес, ал Оның сөзлерин өзлеримиз еситип, Оның хақықаттан да дүньяның Қутқарыўшысы екенин билип, исенемиз, – дести.

Ийсаның патша хызметкериниң улына шыпа бериўи

43 Еки күн өткеннен соң, Ийса сол жерден шығып, Галилаға кетти. **44** Ийсаның Өзи: «Пайғамбар өз ұатанында қәдирсиз», – деп айтқан еди. **45** Ол Галилаға келгенде, галилалылар Оны жыллы жүзлик пенен қабыл алды. Өйткени олар да Ерусалимдеги Қутқарылыў байрамына барып, Ийсаның сол жерде ислеген барлық ислерин көрген еди. **46** Ийса және Өзи суўды шарапқа айландырған Галиланың Кана қаласына келди. Сол жерде патшаның бир хызметкери болып, оның улы Капарнахумда аўырып атырған еди. **47** Ол Ийсаның Яхудиядан Галилаға келгенин еситип, Оған барды. Келип, өлим төсегинде жатырған улына шыпа бериўди Ийсадан өтинди. **48** Ийса оған: – Сизлер кәраматлы белгилерди хәм таң қаларлық нәрселерди көрмегенше исенбейсизлер, ә! – деди. **49** Патша хызметкери Ийсаға: – Мырза, улым өлип қалмастан бурын келе гөр! – деди. **50** Ийса оған: – Бар, улың жасайды, – деди. Ол адам Ийсаның сөзине исенип, кетти. **51** Жолда киятырғанда оны хызметшилери қарсы алып, оған баласының тири қалғанын айтты. **52** Ол хызметшилеринен баласының аўхалының саат нешеде жеңиллескенин сорағанда, олар: – Кеше түски саат бирде ыссылығы түсти, – дести. **53** Сонда баланың әкеси буның: «Улың жасайды», – деп Ийса айтқан ўақытта болғанын билип, оның өзи хәм шаңарағындағылардың хәммеси исенди. **54** Бул – Ийсаның Яхудиядан Галилаға келгеннен соң ислеген екинши кәраматы еди.

Хәўиздеги ләңниң шыпа табыўы

5:1 Буннан соң, яхудийлердиң бир байрамы болып, Ийса Ерусалимге кетти. **2** Ерусалимдеги Қой дәрўазасы қасында еврейше Бейтеста деп аталған бес айўанлы бир хәўиз бар еди. **3** Бул жерде соқыр, ақсақ хәм ләң болған жүдә көп кесел адамлар жататуғын еди. **5** Сол жерде отыз сегиз жылдан бери кесел болған бир адам бар еди. **6** Ийса оның жатырғанын көргенде, узак ўақыттан бери усы аўхалда екенин билип, оннан: – Тәўир болыўды қәлейсең бе? – деп сорады. **7** Кесел адам Оған: – Мырза, суў қозғалғанда, мени хәўизге түсиретуғын хеш кимим жоқ. Мен бараман дегенше, басқа адам меннен бурын түсип алады, – деди. **8** Ийса оған: – Орныңнан тур, төсегинди ал да, жүр, – деди. **9** Ол адам сол ўақытта-ақ шыпа тапты хәм төсегин алып жүрип кетти. Бул дем алыс күни еди. **10** Сонлықтан яхудий басшылары шыпа тапқан адамға: – Бүгин дем алыс күни-ғо, төсегинди алып жүриўге болмайды, – деди. **11** Бирақ, сол адам оларға былай деп жуўап берди: – Маған шыпа берген Адам: «Төсегинди ал да, жүр», – деди. **12** – Саған: «Төсегинди ал да, жүр», – деген Адам ким? – деп сорады олар. **13** Ал шыпа тапқан адам Оның ким екенин билмейтуғын еди. Себеби Ийса сол жердеги халықтың арасында көринбей қалған еди. **14** Соңынан Ийса сол адамды Ибадатханада ушыратып қалды хәм оған: – Мине, сен шыпа таптың. Саған және де жаманырақ нәрсе болмаўы ушын, буннан былай гүна ислеме, – деди. **15** Сол адам барып, өзине шыпа берген Адамның Ийса екенин яхудий басшыларына айтып берди. **16** Сонлықтан бундай ислерди дем алыс күни ислегени ушын, яхудий басшылары Ийсаны куўдалай баслады. **17** Бирақ Ийса оларға былай деп жуўап берди: – Әкем усы күнге дейин мийнет етип киятыр, Мен де мийнет етип атырман. **18** Сол себепли яхудий басшылары Оны өлтириў ушын және де көбирек хәрекет етти. Өйткени Ол тек дем алыс күнин бузып ғана қоймай, Қудайды Әкем деп, Өзин Қудайға теңлестирген еди.

Қудай Улының бийлиги

19 Ийса яхудийлерге былай деди: – Сизлерге шынын, хақықатын айтаман: Ул Әкениң қылған ислерин көрмегенше, Өзлигинен хеш нәрсе ислей алмайды. Әке нени ислесе, Улы да соны ислейди. **20** Себеби Әке Улын сүйеди хәм ислегенлериниң хәммесин Оған көрсетеди. Сизлерди хайран қалдыратуғын булардан да уллырақ ислерди Оған көрсетеди. **21** Әкениң өлилерди тирилтип, оларға

өмир бергени сыяқлы, Улы да қәлеген адамына өмир береді. **22** Әке хеш кимди хұким қылмайды, Ол пүткіл хұкимди Улына тапсырған. **23** Солай етип, хәмме адам Әкени хұрмет еткени сыяқлы, Улды да хұрмет етсин. Улды хұрмет етпеген Оны жиберген Әкени де хұрмет етпеген болады. **24** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: Мениң сөзлеримди тыңлап, Мени Жибергенге исенген адамда мәңгилик өмир бар. Ол хұким етилмей, өлимнен өмирге өтті. **25** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: өлилердиң Қудайдың Улының даўысын еситетуғын ўақты келеди хәм ол хәзир келди де. Оның даўысын еситкенлер тириледі. **26** Өйткени Әкениң Өзи өмирдиң тийкары болғаны сыяқлы, Улдың Өзине де өмирдиң тийкары болыўды рухсат етті. **27** Оған хұким етиў бийлигин де берди. Себеби Ол – Адам Улы. **28** Буған хайран қалмаңлар. Қәбирдегилердиң хәммесиниң Оның даўысын еситетуғын ўақты киятыр. **29** Олар қәбирлерден шығады. Жақсылық қылғанлар жасаў ушын, жаманлық қылғанлар хұким етилиў ушын қайта тириледі. **30** Мен Өзлигимнен хеш нәрсе ислей алмайман. Қалай еситсем, солай хұким қыламан хәм Мениң хұкимим әдил. Өйткени Мен Өз еркимди емес, ал Мени жиберген Әкемниң еркин орынлаўға тырысаман. **31** Егер Мен Өзим туўралы Өзим гўәлық берсем, гўәлығым хақыйқый болмайды. **32** Бирақ Мен туўралы гўәлық бериўши басқа Биреў бар, Оның Мен туўралы берип атырған гўәлығының хақыйқат екенин билемен. **33** Сизлер Яқыяға адамларды жибердиңлер, ол хақыйқат хаққында гўәлық берди. **34** Мен адамның гўәлығына мүтәж болмасам да, буларды сизлердиң кутқарылыўыңыз ушын айтып атырман. **35** Яқыя – жанып, нур шашып турған шыра еди. Сизлер оның нурында аз ўақыт қуўаныўды қәлединлер. **36** Бирақ Менде Яқыяникинен уллырақ гўәлық бар. Себеби Әкемниң Маған орынлаўым ушын тапсырған ислери, усы ислеп атырған ислеримниң өзи Мени Әкемниң жибергени хаққында гўәлық берип атыр. **37** Мени жиберген Әкемниң Өзи Мен туўралы гўәлық берип тур. Сизлер хеш қашан Оның даўысын да еситпегенсизлер, жүзин де көрмегенсизлер. **38** Оның сөзлери де сизлерде жай алмайды, өйткени сизлер Оның Жибергенине исенбей атырсызлар. **39** Сизлер Мухаддес Жазыўларды изертлейсизлер, себеби олар арқалы мәңгилик өмирге ийе боламыз, деп ойлайсызлар. Ал олар Мен туўралы гўәлық береді. **40** Бирақ сизлер мәңгилик өмирге ийе болыў ушын, Маған келиўди қәлемейсизлер-ғо. **41** Мен адамлардан мақтаў қабыл қылмайман. **42** Бирақ сизлерди билемен, кеўиллериңизде Қудайдың сүйиспеншилиги жоқ. **43** Мен Әкемниң атынан келсем де, Мени қабыл етпей атырсызлар. Егер басқа биреў өз аты менен келсе, оны қабыл етесизлер. **44** Сизлер бир-бириңизден мақтаў еситиўди жақсы көресизлер, бирақ жалғыз Қудайдың мақтаўына ерисиўге умтылмайсызлар. Олай болса, Маған қалай исене аласызлар? **45** Мени Әкемниң алдында сизлерди айыплайды, деп ойламаңлар. Сизлерди айыплаўшы өзлериңиз үмит ететуғын Муўса болады. **46** Муўсаға исенгениңизде, Маған да исенер едиңлер. Өйткени ол Мен туўралы жазған еди. **47** Бирақ Муўсаның Жазыўларына исенбесеңдер, Мениң сөзлериме қалай исенесизлер?

Ийсаның бес мың адамды тойғызыўы

6:1 Буннан соң, Ийса Галила, яғный Тиберия теңизиниң арғы жағасына өтті. **2** Оның аўырыўларға ислеген кәраматларын көргенликтен, көп халық изине ерди. **3** Ийса таўға шығып, шәкиртлери менен бирге сол жерде отырды. **4** Яхудийлердиң Қутқарылыў байрамы жақынлап қалған еди. **5** Ийса басын көтерип, Өзине қарай көп халықтың киятырғанын көрип, Филиптен: – Бул адамларға жегизиў ушын нанды қаяқтан сатып аламыз? – деп сорады. **6** Ийса бул гәпти оны сынаў ушын айтты. Себеби Ол не ислейжақ екенин Өзи билетуғын еди. **7** Филип Оған: – Олардың хәр бирине аз-маз берсек те, еки жүз динарлық нан жетпейди-ғо, – деп жуўап берди. **8** Шәкиртлеринен бири, Симон Петрдиң туўысқаны Андрей Ийсаға: **9** – Бул жерде бир балада бес арпа наны менен еки балық бар. Бирақ усыншама адам ушын булар не болады? – деди. **10** Ийса: – Халықты жерге отырғызыңлар, – деди. Ол жерде шөп көп болғанлықтан, бес мыңға шамалас ер адам жерге жамбаслады. **11** Сонда Ийса нанларды алып, Қудайға шүкирлик етті де, отырғанларға үлестирип берди. Сол сыяқлы, оларға балықларды да қәлегенинше бөлип берди. **12** Хәмме жеп тойғанда, Ийса шәкиртлерине: – Аўысқан бөлеклерин жыйнап алыңлар, хеш нәрсе зая болмасын, – деди. **13** Солай етип, шәкиртлер адамлар жеген бес арпа нанынан аўысқан бөлеклерди жыйнап, үлкен он еки себет толтырды. **14** Халық Ийсаның ислеген кәраматын көрип: – Хақыйқаттан да, Бул дүньяға келетуғын пайғамбар екен, – дести. **15** Ийса

олардың келип, Өзин патша қылыұ ушын зорлық пенен улайжақ екенин билгенде, және жалғыз Өзи таўға шығып кетти.

Ийсаның теңиздиң үсти менен жүриўи

16 Кеш болғанда, Ийсаның шәкиртлери теңизге барды. **17** Олар бир қайыққа минип, теңиздиң арғы жағасындағы Капарнахумға қарай жол алды. Қараңғы түссе де, Ийса еле олардың қасына келмеген еди. **18** Күшли самал есип, теңиз толқынлана баслады. **19** Шәкиртлер бес-алты шақырымдай жүзгеннен соң, теңиздиң үсти менен жүрип, қайыққа жақынласып киятырған Ийсаны көрип, қорқып қалысты. **20** Бирақ Ийса оларға: – Бул – Мен, қорқпаңлар! – деди. **21** Сонда олар Ийсаны қайыққа миндирмекши болды. Қайық сол ўақытта-ақ олар баратырған жағаға келип тоқтады. **22** Ертеңине теңиздиң арғы жағасында қалған халық ол жерде тек бир қайық болғанын, Ийсаның Өзи шәкиртлери менен бирге бул қайыққа минбегенин, ал тек шәкиртлериниң өзлери кеткенин билди. **23** Сонда Ийемиз шүкирлик етип берген нанды халық жеген жердиң жақынына Тибериядан бир неше қайықлар келди. **24** Ийсаның да, шәкиртлериниң де ол жерде жоқ екенин көрген халық қайықларға минди хәм Ийсаны излеп, Капарнахумға кетти.

Ийса – өмир наны

25 Олар Ийсаны теңиздиң арғы жағасынан таўып, Оннан: – Устаз, Сен бул жерге қашан келдиң? – деп сорады. **26** Ийса оларға жуўап берип: – Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: сизлер Мени кәраматлар көргениңиз ушын емес, ал нан жеп тойғаныңыз ушын излеп атырсызлар. **27** Сизлер бузылатуғын азық ушын емес, ал мәңгилик өмирге сақланатуғын азық ушын мийнет етиңлер. Оны сизлерге Адам Улы береді. Өйткени Қудай Өке Оған Өз мөрин басып, бийлик берди, – деди. **28** Олар Ийсадан: – Қудайға унайтуғын ислерди ислеўимиз ушын не қылыўымыз керек? – деп сорады. **29** – Қудайға унайтуғын ис – Оның Жибергенине исениў, – деп жуўап берди Ийса. **30** Олар Ийсаға: – Бизлер көрип, Саған исениўимиз ушын, қандай кәрамат көрсетежақсаң? Не ислеїжақсаң? **31** «Жеў ушын оларға аспаннан нан берди», – деп жазылғандай, ата-бабаларымыз шөлде манна жеген, – деди. **32** Ийса оларға: – Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: сизлерге аспаннан нан берген Муўса емес, ал аспаннан хақыйқый нанды сизлерге берип турған – Мениң Өкем. **33** Себеби Қудайдың наны аспаннан келип, дүньяға өмир береді, – деди. **34** Халық Ийсаға: – Мырза, бизлерге бундай нанды хәмме ўақыт берип тур, – деди. **35** Ийса оларға былай деди: – Мен – өмир наныман. Маған келген адам хеш қашан аш болмайды хәм Маған исенген адам хеш қашан шөллемейди. **36** Бирақ Мен сизлерге: «Мени көрдиңлер, сонда да Маған еле исенбей атырсызлар», – дедим-ғо. **37** Өкемнің Маған бергенлериниң хәммеси Маған келеди. Маған келгенлерди хеш қашан куўып шығармайман. **38** Өйткени Мен Өз еркимди емес, ал Мени Жибергеннің еркин орынлаў ушын аспаннан келдим. **39** Оның Маған бергенлериниң хеш бирин жойтпаўым, ал ақырғы күнде хәммесин тирилтиўим – бул Мени Жибергеннің ерки. **40** Өкемнің ерки – Оның Улын көрип, Оған исенген хәр бир адамның мәңгилик өмирге ийе болыўы. Мен оны ақырғы күни тирилтемен. **41** Сонда «Мен аспаннан келген нанман», – дегени ушын, яхудийлер Ийсаға наразылық билдире баслады. **42** – Бул – Юсуптың улы Ийса емес пе? Бизлер Оның ата-анасын таниймыз-ғо. Енди қалай Ол: «Аспаннан келдим», – деп айтып отыр? – дести олар. **43** Ийса оларға былай деп жуўап берди: – Өз ара наразы болмаңлар. **44** Егер Мени Жиберген Өкем алып келмесе, хеш ким Маған келе алмайды, ал Маған келгенди ақырғы күни тирилтемен. **45** Пайғамбарлардың Жазыўларында: «Хәммеси Қудай тәрөпинен үйретиледи», – деп жазылған. Өкемнен еситип, Оннан үйренген хәр бир адам Маған келеди. **46** Қудайдан Келгеннен басқа хеш ким Өкени көрген емес, Өкени тек ғана Ол көрген. **47** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: исенген адам мәңгилик өмирге ийе. **48** Мен – өмир наныман. **49** Ата-бабаларыңыз шөлде манна жесе де, өлип кетти. **50** Бул жерде аспаннан келген бир нан бар, оны жеген адам өлмейди. **51** Мен – аспаннан келген тири нанман. Егер ким де ким бул нанды жесе, мәңги жасайды. Дүньяға өмир бериў ушын, Мен беретуғын бул нан – Өз денем. **52** Сонда яхудийлер: – Ол қалай бизлерге Өз денесин жеўге бере алады? – деп өз ара тартыса баслады. **53** Ийса оларға былай деди: – Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: Адам Улының денесин жеп, қанын ишпесеңлер, сизлерде өмир

болмайды. **54** Мениң денемди жеп, қанымды ишкен адамда мәңгилик өмир бар хәм Мен оны ақырғы күни тирилтемен. **55** Себеби Мениң денем – хақыйқый азық, қаным – хақыйқый ишимлик. **56** Денемди жеп, қанымды ишкен адам Менде жасайды, Мен онда жасайман. **57** Мени тири Әкем жибергендей хәм Мениң Әкем арқалы жасап атырғанымдай, Мениң денемди жеген адам да Мен арқалы жасайды. **58** Аспаннан түскен нан, мине – усы. Бул нан ата-бабаларыңыз жеген маннаға уқсамайды. Олар өлип кетти, ал бул нанды жеген адам мәңги жасайды. **59** Ийса бул сөзлерди Капарнахумдағы мәжилисханада тәлим бергенде айтты.

Мәңгилик өмир сөзлери

60 Шәкиртлериниң көбиси буны еситип: – Қандай қыйын сөзлер! Буны ким қабыллай алады? – деди. **61** Шәкиртлериниң буған наразы болғанын билип, Ийса былай деди: – Бул сөзлер исениуиңизге тосқынлық қылып атыр ма? **62** Егер Адам Улының бурын болған жерине көтерилгенин көрсеніз ше? **63** Руўх өмир береді, ал дене пайда келтирмейді. Сизлерге айтқан сөзлерим руўх хәм өмир. **64** Бирақ араңызда исенбейтуғынлар бар. Өйткени Ийса кимлердиң исенбейтуғынын хәм кимниң Өзине сатқынлық ислеитүғынын бурыннан-ақ билетуғын еди. **65** Ийса және: – «Әкем жол қоймаса, хеш ким Маған келе алмайды», – деп сол себебли айтқан едим, – деди. **66** Сол ўақыттан баслап, Ийсаның шәкиртлериниң көбиси кетип қалып, енди Оның менен жүрмейтуғын болды. **67** Сонда Ийса он еки шәкиртинен: – Сизлер де кетпекшимисиз? – деп сорады. **68** Симон Петр жуўап берип: – Ийем, бизлер кимге барамыз? Сенде мәңгилик өмир сөзлери бар. **69** Бизлер исенемиз хәм билемиз: Сен – Қудайдың Мухаддесисен, – деди. **70** Ийса оларға: – Сизлерди, он екини таңлап алған Өзим емес пе? Бирақ араңыздағы бириңиз – шайтан, – деди. **71** Ол Симон улы Яхуда Исқариот хаққында айтқан еди. Себеби Яхуда он екиниң бири болса да, кейин Ийсаға сатқынлық иследи.

Ийса хәм Оның инилери

7:1 Соңынан Ийса Галила бойлап жүрди, өйткени яхудий басшылары Оны өлтирмекши болғанлықтан, Ол Яхудияда жүриўди қәлемеди. **2** Яхудийлердиң Қос байрамы жақынлап қалған еди. **3** Сонда Ийсаның инилери Оған: – Бул жерден кетип, Яхудияға бар. Сениң ислеп атырған ислериңди шәкиртлериң де көрсин. **4** Себеби өзін ашық танытпақшы болған адам жасырын ис ислемайды. Егер Сен усындай ислер ислеп атырған болсаң, Өзиңди дүньяға көрсет, – дести. **5** Өйткени Оған, хәтте, инилери де исенбейтуғын еди. **6** Ийса оларға: – Мен ушын ылайықлы ўақыт еле келмеди. Ал сизлер ушын хәр қандай ўақыт қолайлы. **7** Дүнья сизлерди жек көре алмайды, бирақ Мени жек көреді. Себеби Мен оның ислериниң жаман екенлиги хаққында гүўалық берип жүрмен. **8** Сизлер байрамға барыңлар. Мен хәзирше бул байрамға бармайман, өйткени Мениң ўақтым еле толмады, – деди. **9** Ийса оларға усыларды айтып, Галилада қалды.

Ийса Ерусалимдеги байрамда

10 Бирақ инилери байрамға кеткеннен соң, Ийсаның Өзи де барды. Ашық түрде емес, ал жасырын барды. **11** Яхудий басшылары Ийсаны байрамда излеп: «Ол қаяқта?» – деп сорады. **12** Халық арасында Ол хаққында көп сыбырлы сөзлер болды. Биреўлер: «Ол жақсы Адам», – десе, басқалар: «Яқ, Ол халықты жолдан азғырып атыр», – деди. **13** Бирақ яхудий басшыларынан қорққанлықтан, хеш ким Ол хаққында ашық сөйлей алмайтуғын еди. **14** Байрамның ярымы өткенде Ийса Ибадатханаға кирип, тәлим бере баслады. **15** Яхудий басшылары: – Бул Адам хеш оқымаған болса да, усыншама билимди қаяқтан алған? – деп таң қалысты. **16** Ийса оларға жуўап берип былай деди: – Мениң тәлийматым Өзимдики емес, ал Мени Жибергендики. **17** Ким де ким Қудайдың еркин орынлағысы келсе, бул тәлийматтың Қудайдан ба ямаса Мен Өзлигимнен айтып атырман ба, билип алады. **18** Өз атынан сөйлеўши өзине уллылық излейди, ал Өзин Жибергенниң уллылығын излеўши – хақыйқатшыл, Онда жалған жоқ. **19** Муўса сизлерге Мухаддес Нызамды бермеди ме? Бирақ хеш бириңиз де Мухаддес Нызамды орынламайсызлар. Мени не ушын өлтирмекшисизлер? **20** Халық: – Сени жин урған ба? Ким Сени өлтирмекши? – деди. **21** Ийса сөзин даўам етип, оларға былай деди: –

Мен бир ис иследим, хәммеңиз буған хайран қалып атырсызлар. **22** Муўса сизлерге сүннетти буйырғанлықтан, сизлер дем алыс күнинде де баланы сүннет етесизлер. Бирақ ҳақыйқатында, сүннет Муўсадан емес, ал бабаңыз Ибраһымнан қалған еди. **23** Муўсаның Нызамы бузылмасын деп, бала дем алыс күни болса да сүннет қылынады екен, неге сизлер Маған дем алыс күни бир адамға толық шыпа бердин, деп ашыўланасызлар? **24** Сыртқы көриниске қарап ҳүким етпеңлер, ал әдиллик пенен ҳүким шығарыңлар.

Ийса – Масих па?

25 Сонда айырым ерусалимдилер: – Өлтирмекши болып атырғаны усы Адам емес пе? **26** Мине, Ол ашық сөйлеп тур, ал олар Оған ҳеш нәрсе деп атырған жоқ. Мүмкин, басшылар Оның Масих екенин ҳақыйқаттан да тән алған шығар? **27** Бирақ бизлер бул Адамның қаяқтан келгенин билемиз. Ал Масих келгенде, Оның қаяқтан келгенин ҳеш ким билмейди, – дести. **28** Сол ўақытта Ибадатханада тәлим берип турған Ийса бәлент даўыс пенен былай деди: – Сизлер Мени хәм Мениң қаяқтан екенимди билесизлер. Мен Өз Өзимнен келгеним жоқ. Мени Жиберген Хәк, сизлер Оны билмейсизлер. **29** Бирақ Мен Оны билемен, себеби Мен Оннан келдим, Мени Ол жиберди. **30** Сонда олар Ийсаны услаўға тырысты, бирақ ҳеш ким Оған қол тийгизбеди. Өйткени Оның ўақты еле келмеген еди. **31** Ал халық арасында көп адамлар Оған исенип: – Масих келгенде, бул Адамнан да көбирек кәраматлар ислер ме екен? – деди. **32** Парисейлер Ийса ҳаққында халық арасындағы бул сөзлерди еситти. Сонлықтан олар хәм бас руўханийлер Ийсаны услаў ушын сақшыларды жиберди. **33** Ийса былай деди: – Мен сизлер менен бирге аз ўақыт боламан, соңынан Мени Жибергенге қайтып бараман. **34** Мени излейсизлер, бирақ таппайсызлар. Мен болатуғын жерге сизлер келе алмайсызлар. **35** Сонда яхудий басшылары өз ара: – Бул Адам бизлер таба алмайтуғындай қаяққа бармақшы? Ол греклер арасына тарқалып кеткен яхудийлерге барып, греклерге тәлим бермекши ме? **36** «Мени излейсизлер, бирақ таппайсызлар. Мен болатуғын жерге сизлер келе алмайсызлар», – деген сөзлер нени аңлатады екен? – дести. **37** Байрамның соңғы, уллы күнинде Ийса орнынан турып, бәлент даўыс пенен былай деди: – Ким де ким шөллесе, Маған келип ишсин. **38** Мухаддес Жазыўда айтылғандай, Маған исенген адамның ишинен тири суў дәрьясы ағады. **39** Ийса бундай деп, Өзине исенетуғынлар алатуғын Мухаддес Руўх ҳаққында айтқан еди. Себеби Ол еле уллылыққа ериспегенликтен, оларға Мухаддес Руўх еле берилмеген еди. **40** Халық арасынан айырымлар бул сөзлерди еситип: – Бул – ҳақыйқаттан да Пайғамбар, – деди. **41** Басқалары: «Бул – Масих», – дести. Ал гейбиреўлери: «Яқ, Масих Галиладан келетуғын ба еди? **42** Мухаддес Жазыўда: „Масих Даўыттың урпағынан болып, Даўыттың ана журты Бейтлехем аўылынан келеди“, – деп жазылған емес пе?» – дести. **43** Солай етип, Ийса себебли халық арасында бөлиниў пайда болды. **44** Олардың гейбиреўлери Оны усламақшы болды, бирақ ҳеш ким Оған қол тийгизбеди.

Яхудий басшыларының Ийсаға исенбеўи

45 Сақшылар қайтып келгенде, бас руўханийлер менен парисейлер олардан: – Неге Оны алып келмединлер? – деп сорады. **46** Сақшылар жуўап берип: – Хеш ким ҳеш қашан бул Адам сыяқлы сөйлеген емес, – деди. **47** Парисейлер оларға: – Сизлер де алдандыңыз ба? **48** Басшылардан ямаса парисейлерден Оған исенген адам болды ма, сирә? **49** Бирақ, Мухаддес Нызамды билмейтуғын бул халық нәлет етилген, – деди. **50** Олардың бири, бурын Ийсаға келген Никодим атлы адам оларға: **51** – Нызамымыз бойынша, дәслеп адамды тыңламай турып, оның не ислегенин билместен, ҳүким етиўге бола ма? – деди. **52** Оған: – Сен де Галиладансаң ба? Мухаддес Жазыўды жақсылап оқы, сонда Галиладан пайғамбар шықпайтуғынын билесең, – дести олар. **53** Соңынан хәммеси үйлерине тарқасты.

Бузықшылықта усланған хаял

8:1 Ал Ийса Зәйтүн таўына кетти. **2** Таң атқанда, Ол және Ибадатханаға қайтып барды. Пүткил халық Оның қасына келди хәм Ийса отырып, оларға тәлим бере баслады. **3** Сонда диний муғаллимлер менен

парисейлер Ийсаның алдына бузықшылық ислеп атырғанда усланған бир хаялды алып келди. Хаялды ортаға турғызып: **4** – Устаз! Бул хаял бузықшылық ислеп атырғанда усланды. **5** Муўса Нызамда бизлерге бундай хаялларды тас пенен урыўды буйырған. Сен не дейсең? – деди. **6** Олар бул сөзлерди Ийсаны сынап, Оны айыплайтуғын бир сылтаў табыў ушын айтты. Бирақ Ийса еңкейип, бармағы менен жерге жазып отыра берди. **7** Олар сораўларын даўам ете бергеннен соң, Ийса түргелип: – Араңызда ким гүнасыз болса, сол биринши болып хаялға тас атсын, – деди. **8** Соңынан және еңкейип, жерге жаза берди. **9** Олар бул сөзлерди еситкенде, жасы үлкенлеринен баслап, бирим-бирим кете баслады. Ақырында жалғыз Ийса менен ортада турған хаял қалды. **10** Ийса орнынан турып, хаялға: – Хаял! Олар қаяқта? Хеш ким сени айыпламады ма? – деди. **11** – Хеш ким, Мырза! – деп жуўап берди хаял. Ийса оған: – Мен де сени айыпламайман, бар, буннан былай гүна ислеме, – деди.

Ийса – дүньяның нуры

12 Ийса және халыққа былай деди: – Мен – дүньяның нурыман. Ким де ким Маған ерсе, қараңғылықта жүрмейди, ал өмир нурына ийе болады. **13** Сонда парисейлер Ийсаға: – Сен Өзиң хаққында Өзиң гүўалық берип атырсаң. Сениң гүўалығың хақыйқат емес, – деди. **14** Ийса оларға жуўап берип былай деди: – Мен Өзим хаққында Өзим гүўалық берсем де, гүўалығым хақыйқат. Өйткени Мен қаяқтан келгенимди хәм қаяққа кететуғынымды билемен. Ал сизлер Мениң қаяқтан келгенимди хәм қаяққа кететуғынымды билмейсизлер. **15** Сизлер адамның ой-пикири менен хүким етесизлер, ал Мен хеш кимди хүким етпеймен. **16** Егер Мен хүким етсем де, Мениң хүкимим әдил. Себеби Мен жалғыз емеспен. Мен хәм Мени Жиберген Әкем екеўмиз бирге хүким етеміз. **17** Сизлердиң Мухаддес Нызамыңызда: «Еки адамның гүўалығы дурыс», – деп жазылған-ға. **18** Мен Өзим хаққында Өзим гүўалық беремен хәм Мени жиберген Әкем де гүўалық береді. **19** Сонда олар Ийсадан: – Сениң Әкең қаяқта? – деп сорады. Ийса оларға: – Сизлер Мени де, Мениң Әкемди де билмейсизлер. Егер Мени билгениңизде, Әкемди де билер едиңлер, – деди. **20** Ийса бул сөзлерди Ибадатханада тәлим берип атырып, садақа қутысының қасында айтты. Бирақ хеш ким Оны усламады, өйткени Оның ўақты еле келмеген еді. **21** Ийса оларға және: – Мен кетип баратырман. Сизлер Мени излейсизлер. Бирақ өз гүналарыңыз бенен өлесизлер. Мениң баратуғын жериме сизлер келе алмайсызлар, – деди. **22** Сонда яхудий басшылары өз ара: – Ол Өзин Өзи өлтирежақ па екен? Неге: «Мениң баратуғын жериме сизлер келе алмайсызлар», – деп атыр? – дести. **23** Ийса оларға былай деди: – Сизлер төменненсиз, Мен жоқарыданман. Сизлер бул дүньядансыз, ал Мен бул дүньядан емеспен. **24** Сонлықтан Мен: «Сизлер өз гүналарыңыз бенен өлесизлер», – деген едим. Себеби Мениң Сол екениме исенбесеңлер, өз гүналарыңыз бенен өлесизлер. **25** Сонда олар Ийсадан: – Сен кимсең? – деп сорады. Ийса оларға: – Бастан-ақ сизлерге ким туўралы айтқан болсам, анық Солман. **26** Сизлер туўралы айтатуғын хәм сизлерди хүким ететуғын көп нәрселерим бар. Мени Жиберген хақыйқат хәм Мен Оннан не еситсем, дүньяға соны сөйлеймен, – деди. **27** Олар Ийсаның Әке хаққында айтып турғанын түсинбеді. **28** Солай етип, Ийса былай деди: – Адам Улын жоқары көтергениңизде, Мениң Сол екенимди хәм Өзлигимнен хеш нәрсе ислемегенимди, ал Әкемнің Маған үйреткенлерин айтқанымды билип аласызлар. **29** Мени Жиберген Мениң менен бирге, Ол Мени жалғыз қалдырмады. Өйткени Мен хәмме ўақыт Оған унайтуғын ислерди ислеймен. **30** Ийса бул сөзлерди айтқанда, Оған көп адамлар исенди.

Ибрайымның урпақлары

31 Сол ўақытта Ийса Өзине исенген яхудийлерге: – Егер Мениң сөзлерим бойынша жасасаңлар, хақыйқый шәкиртлерим боласызлар. **32** Сизлер хақыйқатты билип аласызлар, хақыйқат сизлерди азат қылады, – деди. **33** – Бизлер – Ибрайымның урпағымыз. Хеш қашан хеш кимге кул болмағанбыз. Неге: «Азат боласызлар», – деп атырсаң? – деди олар. **34** Ийса оларға жуўап берип былай деди: – Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: гүна ислейтуғын хәр бир адам – гүнаның кулы. **35** Кул үйде мәңги қалмайды, ул мәңги қалады. **36** Сонлықтан егер Ул сизлерди азат қылса, хақыйқаттан азат боласызлар. **37** Сизлердиң Ибрайымның урпағы екеніңизди билемен. Бирақ Мени өлтириўди қәлейсизлер, себеби Мениң сөзим кеўлиңизден жай алмайды. **38** Мен Әкемнен көргенимди айтаман.

Ал сизлер әкеңизден еситкениңизди ислейсизлер. **39** Олар Ийсаға жууап берип: – Бизлердиң бабамыз Ибрайым-ғо, – дести. Ийса оларға: – Егер сизлер Ибрайымның урпақлары болғаныңызда, Ибрайымның ислерин ислер едиңлер. **40** Бирақ енди Мени, Қудайдан еситкен хақыйқатты сизлерге айтқан Адамды өлтирежақсызлар. Ибрайым бундай исти исле меди. **41** Сизлер өз әкеңиздиң ислерин қылып атырсызлар, – деди. – Бизлер некесиз тууылған жоқпыз. Бизлердиң бир ғана Әкемиз бар, Ол – Қудай, – деп жууап берди олар. **42** Ийса оларға былай деди: – Егер Қудай сизлердиң Әкеңиз болғанда, Мени сүйер едиңлер. Өйткени Мен Қудайдан келдим хәм усы жерде мен. Мен Өзлигимнен келгеним жоқ, Мени Ол жиберди. **43** Неге айтқанларыма түсинбейсизлер? Себеби Мениң сөзимди тыңлай алмайсызлар. **44** Сизлер өз әкеңиз шайтаннансыз, сизлер оның тилеклерин орынлауды қәлейсизлер. Ол бастан-ақ адам өлтириуши еди. Ол хақыйқат тәрәпинде турмаған, өйткени онда хақыйқатлық жоқ. Ол өтирик сөйлеген уақытта өз тәбиятына тән сөйлейди. Себеби ол өтирикши хәм өтириктиң әкеси. **45** Бирақ Мен хақыйқатты айтып турғанлықтан, Маған исенбей атырсызлар. **46** Қайсы бириңиз Мени гүналы деп, айыплай аласыз? Егер хақыйқатты айтып турған болсам, неге Маған исенбей атырсызлар? **47** Ким Қудайдан болса, Қудайдың сөзлерин тыңлайды. Ал сизлер Қудайдан болмағанлықтан тыңламай атырсызлар.

Ийса хәм Ибрайым

48 Яхудийлер Ийсаға жууап берип: – Сен самариялысаң хәм Сени жин урған, деп айтқанымыз дурыс емес пе? – деди. **49** Ийса жууап берип былай деди: – Мени жин урған жоқ. Бирақ Мен Әкемди хұрмет қыламан, ал сизлер Мени масқаралап атырсызлар. **50** Мен Өзиме уллылық излемеймен. Уллылығымды излеуши хәм хұким етиуши Биреу бар. **51** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: ким де ким сөзлеримди орынласа, ол хеш қашан өлим көрмейди. **52** Яхудийлер Ийсаға: – Сени жин урғанын енди билдик. Ибрайым хәм пайғамбарлар өлип кетти. Ал Сен: «Ким де ким Мениң сөзлеримди орынласа, ол хеш қашан өлим көрмейди», – деп атырсаң. **53** Сен бизлердиң бабамыз Ибрайымнан уллымысаң? Ол да, пайғамбарлар да өлип кеткен. Сен Өзинди ким деп санайсаң? – деди. **54** Ийса жууап берип былай деди: – Егер Мен Өзимди Өзим уллыласам, Мениң уллылығым пуш болады. Мени уллылайтуғын, сизлер «Қудайымыз» деп атайтуғын Мениң Әкем. **55** Сизлер Оны билмейсизлер, ал Мен Оны билемен. Егер Оны билмеймен, десем, сизлер сыяқлы өтирикши боламан. Бирақ Мен Оны билемен хәм Оның сөзин орынлайман. **56** Бабаңыз Ибрайым Мениң келетуғын күнимди көретуғынына кууанды хәм көрип шадланды. **57** Яхудийлер Ийсаға: – Сен еле елиу жасқа да толғаның жоқ-ғо. Сен Ибрайымды көрдиң бе? – деди. **58** Ийса оларға: – Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: Ибрайым тууылмастан бурын Мен бар едим, – деди. **59** Сонда олар Ийсаға ылақтыруу ушын тас алды. Бирақ Ийса олардан жасырынып, Ибадатханадан шығып кетти.

Ийсаның иштен соқыр болып тууылған адамға шыпа бериуи

9:1 Ийса өтип баратырғанда, иштен соқыр болып тууылған бир адамды көрди. **2** Шәкиртлери Иисадан: – Устаз! Бул адамның соқыр болып тууылығы кимнің гүнасы себепли болды, өзиниң бе ямаса ата-анасының ба? – деп сорады. **3** Ийса былай деп жууап берди: – Бул адамның өзиниң де, ата-анасының да гүнасы себепли болған жоқ. Қудайдың ислери оның өмиринде көриниуи ушын, ол соқыр болып тууылды. **4** Еле күндиз екен, Мени Жибергеннің ислерин ислеуимиз керек. Түн келеди, сонда хеш ким ислей алмайды. **5** Мен дүньяда екенмен, дүньяның нурыман. **6** Ийса бул сөзлерди айтып болып, жерге түкирди де, түкириктен ылай исле, оны соқырдың көзлерине жақты **7** хәм оған: – Барып, Силоха хәуизинде жууын, – деди. Силоха – «Жиберилген» деген мәнисти билдиреди. Ол барып жууынды хәм көзлери көретуғын болып, қайтып келди. **8** Сонда қоңсылары хәм бурын оның тиленшилик етип отырғанын көргенлер: – Бул – тиленшилик етип отыратуғын сол адам емес пе? – деди. **9** Биреулер: «Ауа, сол», десе, басқалары: «Яқ, ол тек соған уқсайды», дести. Ал оның өзи: «Мен сол адамман», деди. **10** – Олай болса, көзлериң қалай ашылды? – деп сорады олар. **11** Ол жууап берип: – Ийса деген Адам ылай исле, көзлериме жақты хәм маған: «Силоха хәуизине барып, жууын», – деди. Сонда мен барып, жууынды хәм көзлерим көретуғын болды, – деди. **12** Олар: – Ол қаяқта? – деп сорады. – Билмеймен, – деди ол. **13** Адамлар бурын соқыр болған адамды

парисейлердің алдына алып барды. **14** Ийсаның ылай ислеп, соқырдың көзин ашқан күн дем алыс күни еди. **15** Сонда парисейлер де оннан көзлеринің қалай көретуғын болғанын сорады. Сол адам оларға: – Ийса мениң көзлериме ылай жақты. Мен жууындым хәм енди көретуғын болдым, – деди. **16** Сонда гейбир парисейлер: – Бул Адам Қудайдан емес. Өйткени дем алыс күни жұмыс ислеп атыр, – деди. Бірақ басқалары: – Гүнакар адам бундай кәраматларды қалай ислей алады? – деди. Солай етип, олардың арасында бөлиниу пайда болды. **17** Олар және бурын соқыр болған сол адамнан: – Көзлеринди ашқан сол Адам хаққында сен не айтасаң? – деп сорады. – Ол пайғамбар, – деди ол. **18** Бірақ яхудий басшылары көзлери ашылған адамның ата-анасын шақыртпағанша, оның бурын соқыр болғанына хәм енди көзлеринің көретуғынына исенбеди. **19** Олар оның ата-анасынан: – Иштен соқыр болып тууылды, деп айтқан улыңыз усы ма? Енди ол қалай көретуғын болды? – деп сорады. **20** Оның ата-анасы жууап берип: – Оның бизлердің улымыз екенін хәм соқыр болып тууылғанын билемиз. **21** Бірақ, енди қалай оның көретуғын болғанын хәм оның көзлерин кимнің ашқанын билмеймиз. Өзинен сораң, ол ержеткен, өзи ушын өзи сөйлесин, – деди. **22** Соқыр адамның ата-анасы яхудий басшыларынан қорққанлықтан усылай деди. Себеби яхудий басшылары: «Ким Ийсаның Масих екенін тән алса, ол мәжилисханадан қууылсын», – деп тил бириктирген еди. **23** Сонлықтан оның ата-анасы: «Ол ержеткен, өзинен сораң», – деген еди. **24** Солай етип, парисейлер соқыр болған адамды екінши мәрте шақырып, оған: – Хақыйқатын айтып, Қудайды мақта! Бизлер бул Адамның гүнакар екенін билемиз, – деди. **25** – Ол гүнакар ма, гүнакар емес пе, билмеймен. Мен тек бир нәрсени билемен: соқыр едим, енди көретуғын болдым, – деп жууап берди ол. **26** Олар және оннан: – Ол саған не иследи? Көзлеринди қалай ашты? – деп сорады. **27** – Мен сизлерге жаңа ғана айттым-ғо, бірақ сизлер тыңламадыңлар. Және не еситпекшисизлер? Сизлер де Оның шәкиртлери болыуды қәлейсизлер ме? – деп жууап берди ол. **28** Сонда яхудийлер оған жекиринип: – Сен Оның шәкирти! Ал бизлер Муусаның шәкиртлеримиз! **29** Қудайдың Мууса менен сөйлескенін билемиз. Бірақ бул Адамның қаяқтан келгенин билмеймиз, – деди. **30** Көзи ашылған адам оларға: – Таң қаларлығы сол-дә! Сизлер Оның қаяқтан келгенин билмейсизлер, бірақ Ол мениң көзлеримди ашты. **31** Бизлер Қудайдың гүнакарларды тыңламайтуғынын билемиз. Бірақ ким де ким Қудайды сыйлап, Оның еркин орынласа, соны тыңлайды. **32** Дүнья бар болғалы, иштен соқыр болып тууылған адамның көзин биреудің ашыуы – хеш еситилмеген гәп. **33** Егер бул Адам Қудайдан болмағанда, хеш нәрсе ислей алмас еди, – деди. **34** Яхудийлер оған жууап берип: – Өзиң пүткиллей гүнаға батып тууылғансаң, сен бе бизлерди үйрететуғын? – деп, оны қууып шығарды.

Рууһый соқырлық

35 Парисейлердің оны қууып шығарғанын еситкен Ийса оны тауып: – Сен Адам Улына исенесең бе? – деп оннан сорады. **36** Ол жууап берип: – Мырза, Ол ким? Маған айт, мен де Оған исенейин, – деди. **37** Ийса оған: – Сен Оны көрдің. Мине, сениң менен сөйлесип турған – Оның Өзи, – деди. **38** Сонда ол: – Ийем, исенемен, – деп, Ийсаға табынды. **39** Ийса: – Соқырлар көрсин, көретуғынлар соқыр болсын деп, Мен бул дүньяны хәким етиуге келдим, – деди. **40** Ийсаның қасында болған айырым парисейлер бул сөзлерди еситип, Оған: – Не, бизлер де соқырмыз ба? – деди. **41** Ийса оларға: – Егер сизлер соқыр болғаныңызда, гүнаңыз болмас еди. Бірақ: «Көзлеримиз көреді» дегениңиз ушын, гүнаңыз мойныңызда қалады, – деди.

Ийса – жақсы шопан

10:1 Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: ким қой қораға қапыдан кирмей, басқа жерден асырылып түссе, ол – уры хәм басқыншы. **2** Ал қапыдан кирген адам қойлардың шопаны. **3** Қарауыл оған қапыны ашып береді. Қойлар шопанның дауысына кулақ салады, ол өз қойларын атпа-ат шақырып, оларды сыртқа алып шығады. **4** Ол өз қойларының хәммесин сыртқа шығарғаннан соң, олардың алдында жүреді. Қойлар да оның изине ереді, өйткени олар шопанның дауысын танийды. **5** Олар жат адамның изине ермейді, ал оннан қашып кетеді. Себеби жат адамның дауысын танымайды. **6** Ийса оларға усы тымсалды айтып берди. Бірақ олар Ийсаның не айтпақшы болғанын түсинбеди. **7** Сонлықтан Ийса және былай деди: – Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: Мен

қойлар ушын қапыман. **8** Меннен бұрын келгенлердің хәммеси урылар хәм басқыншылар еди, қойлар оларға кулақ аспады. **9** Мен – қапыман. Ким де ким Мен арқалы кирсе, қутқарылады. Ол киреди, шығады хәм жайлау табады. **10** Уры тек урлау, өлтириу хәм набыт қылыу ушын келеди. Бірақ Мен олар өмирге ийе болыуы ушын, дәулетли өмирге ийе болыуы ушын келдим. **11** Мен – жақсы шопанман. Жақсы шопан қойлары ушын жанын береди. **12** Ал жалланған адам қойлардың шопаны хәм ийеси емес. Сонлықтан ол қасқырдың қиятырғанын көрип, қойларды таслап қашып кетеди. Ал қасқыр қойларға шабыуыл жасап, тарқатып жибереди. **13** Өйткени ол жалланған адам болғанлықтан, қойларды қайғырмай қашып кетеди. **14** Мен – жақсы шопанман. Әкемнің Мени билетуғыны хәм Мениң Әкемди билетуғыным сыяқлы, Мен де қойларымды билемен, олар да Мени биледи. Мен қойларым ушын жанымды беремен. **16** Мениң бул қорадан болмаған басқа да қойларым бар. Оларды да алып келиуім тийис. Олар Мениң дауысымды еситеди, сонда бир шопаны бар, бир сүриу болады. **17** Мен жанымды қайтып алыу ушын беремен. Сонлықтан Әкем Мени сүйеди. **18** Жанымды Меннен хеш ким тартып ала алмайды. Бірақ Мен оны Өзим беремен. Менде оны беріуге де, қайтып алыуға да бийлик бар. Бул буйрықты Мен Әкемнен алдым. **19** Усы сөзлер себепли, яхудийлер арасында және бөлиниу пайда болды. **20** Олардың көбиси: – Оны жин урған, Оның еси дурыс емес. Неге Оны тыңлап турсызлар? – деди. **21** Ал басқалары: – Бул жинли адамның сөзлери емес. Жин соқырдың көзлерин аша ала ма? – деди. **22** Сол уақытта Ерусалимде Ибадатхананы Бағышлау байрамы болды. Қыс еди. **23** Ийса Ибадатханада, Сулайманның айуанында жүрген еди. **24** Яхудий басшылары Оның этирапына жыйналып: – Қашанға дейин бизлерди түсинбеушиликке саласаң? Егер Сен Масих болсаң, бизлерге ашығын айт, – деди. **25** Ийса оларға жууап берип былай деди: – Мен сизлерге айттым, бірақ сизлер исенбей атырсызлар. Әкемнің аты менен қылған ислерим Мен тууралы гүүалық берип атыр. **26** Бірақ та, сизлер исенбей атырсызлар. Себеби сизлер Мениң қойларым емессизлер. **27** Мениң қойларым дауысыма кулақ асады. Мен оларды билемен, олар Мениң изиме ереді. **28** Мен оларға мәңгилик өмир беремен хәм олар хеш қашан набыт болмайды. Хеш ким оларды Мениң қолымнан тартып ала алмайды. **29** Оларды Маған берген Әкем – хәммеден уллы. Әкемнің қолынан оларды хеш ким тартып ала алмайды. **30** Мен хәм Әкем бирмиз. **31** Сонда яхудий басшылары Оған ылақтыруу ушын, жерден және тас алды. **32** Ийса олардан: – Мен сизлерге Әкем тапсырған көп жақсы ислерди көрсеттим. Олардың қайсы бири ушын, Мени тас пенен уражақсызлар? – деп сорады. **33** Яхудий басшылары Ийсаға жууап берип: – Сени жақсы ислерин ушын емес, ал Қудайға тил тийгизгениң ушын, тас пенен уражақпыз. Сен адам бола тура, Өзинди «Қудайман», – деп атырсаң, – деди. **34** Ийса оларға былай деди: – «Мен: сизлер қудайларсыз, дедим», – деп Мухаддес Нызамыңызда жазылған емес пе? **35** Қудай Өз сөзин жиберген адамларды қудайлар деп атаған-ғо. Мухаддес Жазыуды бийкарлауға болмайды. **36** Әкениң Өзине ажыратып алып, дүньяға жиберген Мени «Қудайдың Улыман», – дегеним ушын, неге «Қудайға тил тийгизип атырсаң», – дейсизлер? **37** Егер Әкемнің ислерин қылмай атырған болсам, Маған исенбеңлер. **38** Бірақ Оның ислерин қылып атырған болсам, Маған исенбесеңлер де, қылған ислериме исениңлер. Сонда Әкениң Менде, Мениң Әкеде екенимди түсинип, билип аласызлар. **39** Сол уақытта олар Ийсаны услауға және хәрекет қылды, бірақ Ийса олардың қолларынан кутылып қалды. **40** Ийса және Иордан дәрьясының арғы жағасына, бұрын Яқыяның адамларды шомылдырып жүрген жерине барып, сол жерде қалды. **41** Оған көп адамлар келип: – Яқыя хеш қандай кәрамат ислеменген еди. Бірақ оның бул Адам хаққында айтқанларының хәммеси дурыс шықты, – деди. **42** Сол жерде көп адамлар Ийсаға исенди.

Лазардың өлими

11:1 Бетания деген ауылда Лазар атлы бир адам ауырып атырған еди. Оның қарындастары Мәриям менен Марта да сол ауылда жасайтуғын еди. Кейинирек Ийемиз Ийсаға этир май куйып, Оның аяқларын шашы менен сүртетуғын хаял, усы Мәриям еди. **3** Апалы-сиңли Ийсаға: «Ийем, Сениң жақсы көретуғын адамың ауырып атыр», – деп хабар жиберди. **4** Ийса буны еситип: – Бул ауырыудың изи өлим менен жууақланбайды, ал Қудайдың уллыланыуы ушын болады. Солай етип, бул арқалы Қудайдың Улы да уллыланады, – деди. **5** Ийса Мартаны, оның сиңлисін хәм Лазарды сүйетуғын еди. **6** Ийса Лазардың ауырып атырғанын еситсе де, Өзи болып атырған жерде және еки күн қалды. **7**

Соңынан шәкиртлерине: – Және Яхудияға барайық, – деди. **8** Шәкиртлери Оған: – Устаз, яхудийлер Сени жақында ғана тас пенен урмақшы еди-ғо. Сен және сол жерге баражақсаң ба? – деди. **9** Ийса жууап берип: – Күндиз он еки саат бар емес пе? Күндиз жүрген адам сүрнигип жығылмайды, өйткени ол бул дүньяның нурын көреді. **10** Ал түнде жүриуши сүрнигип жығылады, себеби онда нур жоқ, – деди. **11** Ийса бул сөзлерди айтқаннан соң, оларға және былай деди: – Достымыз Лазар уйықлап қалды. Бірақ Мен оны оятыу үшін кетип баратырман. **12** – Ийем, уйықлап қалған болса, тәуір болады, – деди шәкиртлери. **13** Ийса Лазардың өлимин нәзерде тутқан еди. Бірақ олар Ийса қәдимги уйқы хәққында айтты, деп ойлады. **14** Сонда Ийса оларға ашық айтып: – Лазар өлді. **15** Сизлердің исениуиңиз ушын, Мениң сол жерде болмағаныма сизлер ушын кууанышлыман. Ал енди оған барайық, – деди. **16** Сонда Егиз деп аталған Томас шәкиртлерге: – Жүриңдер кеттик, бизлер де Оның менен бирге өлемиз, – деди.

Ийса – қайта тирилиу хәм өмир

17 Ийса Бетанияға жақынлағанда, Лазардың қәбирге қойылғанына төрт күн болғанын билди. **18** Бетания Ерусалимге жақын, үш шақырымдай жерде болғанлықтан, **19** көп яхудийлер Марта менен Мәриямға әжағасының өлими себепли кеуил айтыуға келди. **20** Марта Ийсаның киятырғанын еситип, Оны қарсы алыуға шықты. Ал Мәриям үйде қалды. **21** Марта Ийсаға: – Ийем! Егер Сен усы жерде болғаныңда, әжағам өлмес еди. **22** Бірақ хәзир де Сен Қудайдан не сорасаң да, Қудайдың Саған беретуғынын билемен, – деди. **23** Ийса оған: – Сениң әжағаң тириледі, – деди. **24** – Ақыреттеги қайта тирилиуде оның да қайта тирилетуғынын билемен, – деди Марта. **25** Ийса оған: – Мен қайта тирилиу хәм өмирмен. Маған исенген адам өлсе де, жасайды. **26** Маған исенип жасап атырған хәр бир адам хеш қашан өлмейді. Усыған исенесең бе? – деди. **27** Марта Оған: – Аўа, Ийем. Сениң дүньяға келетуғын Масих, Қудайдың Улы екениңе исенемен, – деди. **28** Марта усыны айтып болып кетип қалды хәм Мәриямды шақырып алып: – Устаз усы жерде, сени шақырып атыр, – деп оған сыбырлады. **29** Мәриям буны еситиуден тез орнынан турды да, Ийсаның жанына кетти. **30** Ийса еле аўылға кирмеген болып, Ол Марта менен ушырасқан жерде еди. **31** Мәриям менен бирге үйде болған хәм оған кеуил айтып отырған яхудийлер оның асығыслық пенен орнынан турып, сыртқа шыққанын көрди. Олар оны жылауу ушын қәбирге кетти деп ойлап, изине ерди. **32** Мәриям Ийса турған жерге келгенде, Оны көрип, аяқларына жығылды да: – Ийем! Егер Сен усы жерде болғаныңда, әжағам өлмес еди, – деди. **33** Мәриямның хәм оның менен келген яхудийлердің жылағанын көргенде, Ийса руухый қыйналып, жаны ашыды. **34** – Оны қай жерге қойдыңлар? – деп сорады. – Ийем, келип көр, – деди олар. **35** Ийса көзине жас алды. **36** Сонда яхудийлер: – Қараңлар, оны қаншелли сүйер екен! – деди. **37** Бірақ олардың айырымлары: – Соқырдың көзлерин ашқан бул Адам Лазарды өлимнен аман алып қалмас па еди? – деди.

Ийсаның Лазарды тирилтиуи

38 Ийса және ишинен терең қайғырып, қәбирге барды. Қәбир бир үңгирде болып, оның аўзы тас пенен жабылған еди. **39** Ийса: – Тасты алып қойыңлар, – деди. Мархумның қарындасы Марта Ийсаға: – Ийем! Енди ийисленип баратыр. Өйткени оның қәбирге қойылғанына төрт күн болды, – деди. **40** Ийса оған: – «Егер Маған исенсең, Қудайдың уллылығын көресең», – деп саған айтқан жоқ па едим? – деди. **41** Солай етип, олар тасты алып қойды. Ийса көзлерин аспанға тигип, былай деди: – Әке! Мениң тилегимди еситкениң ушын, Саған миннетдаршылық билдиремен. **42** Мени хәмме уақыт еситетуғыныңды билемен. Бірақ Мен буны усы жерде турған халық Мени Сениң жибергениңе исениуи ушын айттым. **43** Ийса усыларды айтып, бәлент дауыс пенен: – Лазар, сыртқа шық! – деп бақырды. **44** Сонда аяқ-қоллары кепинлик пенен оралған, бети орамал менен байланған өли тирилип, сыртқа шықты. Ийса оларға: – Оны шешиндирип жибериңдер, кете берсин, – деди.

Яхудийлердің Ийсаны өлтириу ушын тил бириктириуи

45 Солай етип, Мәриямға келип, Ийсаның қылған ислерин көрген яхудийлердің көбиси Ийсаға

исенди. **46** Бирақ айырымлары парисейлерге барып, Ийсаның қылған ислери хаққында айтып берди. **47** Сонда бас руўханийлер менен парисейлер жоқарғы кеңесте жыйналып: – Бизлер не қылыўымыз керек? Бул Адам көп кәраматлар ислемекте. **48** Егер Оны Өз еркине жиберсек, хәмме Оған исенип кетеди. Сонда римлилер келип, Ибадатханамызды да, елимизди де жоқ қылады, – деди. **49** Олардың бири, сол жылы бас руўханий болған Каяфа: – Сизлер хеш нәрсени билмейсизлер. **50** Пүткил халық набыт болғанынан гөре, бир адамның халық ушын өлиўи сизлер ушын жақсырақ екенин түсинбейсизлер ме? – деди. **51** Ол бул сөзлерди өзлигинен айтпаған еди. Сол жылы ол бас руўханий болғанлықтан, Ийсаның яхудий халқы ушын, тек яхудий халқы ушын ғана емес, ал Қудайдың тарқалып кеткен балаларын жыйнап бирлестириў ушын өлетуғынын болжап айтқан еди. **53** Солай етип, сол күннен баслап олар Ийсаны өлтириўге тил бириктирди. **54** Сонлықтан Ийса енди яхудийлер арасында ашық жүре алмайтуғын болды. Сонда Ол шөлдің жақынындағы Ефраим деген қалашаға кетип, шәкиртлери менен бирге сол жерде қалды. **55** Яхудийлердің Қутқарылыў байрамы жақынлап қалған еди. Диний рәсим бойынша тазаланыў ушын, елдің хәмме тәрепинен көп адамлар байрамнан бурын Ерусалимге келди. **56** Олар Ийсаны изледи хәм Ибадатханада турып: – Қалай ойлайсызлар. Ол байрамға келер ме екен? – деп бир-биринен сорады. **57** Ал бас руўханийлер менен парисейлер Ийсаны услаў ушын, ким де ким Оның қай жерде екенин билсе, хабар бериўди буйырған еди.

Мәриямның Ийсаның аяқларына этир май куйыўы

12:1 Қутқарылыў байрамынан алты күн алдын Ийса Бетанияға, Өзи өлимнен тирилткен Лазар жасайтуғын жерге келди. **2** Сол жерде Ийса ушын кешки зыяпат берилди. Марта хызмет етип жүрген еди. Ийса менен дастурхан этирапында жамбаслап жатырғанлардың арасында Лазар да бар еди. **3** Сонда Мәриям ярым литр жүдә қымбатлы, сап этир майын алып келип, Ийсаның аяқларына куйды хәм Оның аяқларын шашлары менен сүртти. Үйдің иши майдың хош ийисине толып кетти. **4** Сонда Ийсаның шәкиртлериниң бири, соңынан Оған сатқынлық ислеитуғын Яхуда Исқариот: **5** – Не ушын бул май үш жүз динарға сатылып, ақшасы жарлыларға берилмеди? – деди. **6** Бул сөзлерди ол жарлыларды ойлағаны ушын емес, ал уры болғаны ушын айтты. Орталықтағы пулдың қутысы онда болып, ол қутыға салынғанлардан өзине алатуғын еди. **7** Ийса: – Хаялды тынышына қой! Ол буны Мениң жерленетуғын күним ушын сақлап қойған. **8** Жарлылар хәмме ўақыт сизлер менен бирге, бирақ Мен сизлер менен хәмме ўақыт бирге болмайман, – деди. **9** Көплеген яхудийлер Ийсаның Бетанияда екенин билип, сол жерге келди. Олар тек Ийса ушын емес, ал Ол өлимнен тирилткен Лазарды көриў ушын да келди. **10** Ал бас руўханийлер Лазарды да өлтириўге тил бириктирген еди. **11** Өйткени ол себепли, көп яхудийлер олардан кетип қалып, Ийсаға исенетуғын еди.

Ийсаның Ерусалимге салтанатлы түрде кириўи

12 Ертеңине Ерусалимдеги байрамға келген көп халық Ийсаның да сол жерге келетуғынын еситип қалды. **13** Олар хурма шақаларын алып, Ийсаны қарсы алыўға шықты хәм бәлент даўыс пенен былай деди: – Хосанна! «Ийемиздің аты менен киятырған Израилдың Патшасы жарылқансын!» **14** Мухаддес Жазыўда: «Қорқпа, Ерусалим халқы! Мине, гүрреге минип, сениң Патшаң киятыр», – деп жазылғандай, Ийса бир гүррени таўып, оған минди. **16** Оның шәкиртлери дәслепп буны түсинбеди. Бирақ Ийса уллылыққа ерискеннен соң, бул сөзлердің Ол хаққында жазылғанын хәм халықтың буларды Ол ушын ислегенин еслерине түсирди. **17** Ийсаның Лазарды қәбирден шақырып, оны өлимнен тирилткен ўақтында Ийса менен бирге болған халық көргенлерин айтып жүрди. **18** Сонлықтан Ийсаның бул кәраматты ислегенин еситкен көп адамлар Оны қарсы алыўға шықты. **19** Ал парисейлер бир-бирине: – Көрип турсызлар ма? Қолыңыздан хеш нәрсе келмей атыр. Пүткил дүнья Оның изине ерип кетти! – деди.

Ийсаның Өз өлими хаққында алдын ала айтыўы

20 Байрамда сыйыныў ушын Ерусалимге келгенлер арасында базы греклер де бар еди. **21** Олар Галиланың Бетсайда қаласынан болған Филипке келип: – Мырза, бизлер Ийсаны көриўди қәлеймиз, –

деп өтиниш етті. **22** Филип барып, буны Андрейге айтты. Андрей менен Филип Ийсаға барып хабарлады. **23** Ийса оларға былай деп жууап берди: – Адам Улының уллыланатуғын ұақты келди. **24** Сизлерге шынын, хақықатын айтаман: бийдай дәни жерге түсип өлмесе, ол жалғыз қалады. Ал егер өлсе, көп зүрәет береді. **25** Өз жанын сүйетуғын адам оны жойтады. Ал бул дүньяда өз жанын жек көретуғын адам оны мәңгилик өмир ушын сақлайды. **26** Ким де ким Маған хызмет етиўди қәлесе, изиме ерсин. Мен қай жерде болсам, Мениң хызметшим де сол жерде болады. Ким де ким Маған хызмет етсе, оны Әкем иззет етеди. **27** Енди жүрегим қайғыға толды. Мен не дейин? «Әке, Мени бул ұақыттан қутқар», – дейин бе? Бирақ Мен усы ұақыт ушын келгенмен. **28** Әке, Өз атыңды уллыла! Сонда аспаннан: – Атымды уллыладым, Мен оны және де уллылайман, – деген саза келди. **29** Сол жерде турып, буны еситкен халық: «Аспан гүркиреді», – деди. Ал басқалары: «Оған периште сөйледи», – деди. **30** Ийса оларға жууап берип: – Бул саза Мен ушын емес, ал сизлер ушын еситилди. **31** Хәзир бул дүньяның хұким етилетуғын ұақты келди. Хәзир бул дүньяның хәкими қуўып шығарылады. **32** Мен жерден жоқарыға көтерилгенimde, хәмме адамларды Өзиме тартаман, – деди. **33** Ийса буны қандай өлим менен өлетуғынын билдириў ушын айтты. **34** Халық Оған былай деп жууап берди: – Бизлер Мухаддес Жазыўдан Масихтың мәңги жасайтуғынын еситкенбиз. Қалай Сен: «Адам Улы жоқарыға көтерилиўи тийис», – деп атырсаң? Бул Адам Улы дегени ким? **35** Ийса былай деди: – Және аз ұақыт нур сизлер менен бирге болады. Сизлерди қараңғылық баспаўы ушын, нур бар ұақытта жүрип қалыңлар. Қараңғылықта жүрген адам қаяққа баратырғанын билмейди. **36** Сизлерде нур бар ұақытта нурға исениңлер. Сонда нурдың балалары боласызлар. Ийса усы сөзлерди айтып болып, олардың көзлеринен тасаланды.

Яхудийлердин Ийсаға исенбеўи

37 Ийса олардың көз алдында сонша кәраматлар ислесе де, олар Ийсаға исенбеди. **38** Солай етип, Ийшая пайғамбардың айтқан мына сөзлери орынланды: «Ийем, бизлер айтқан хабарға ким исенди? Ийемнің қүдирети кимге көринди?» **39** Сонлықтан олар исене алмады. Себеби Ийшая пайғамбар және былай деген еди: **40** «Қудай олардың көзлерин соқыр етті хәм жүреклерин тас қылды. Көзлери менен көрмейди, Жүреклери менен түсинбейди. Мен оларға шыпа бериўим ушын, Маған қайтып келмейди». **41** Ийшая Ийсаның уллылығын көргенликтен, Ол хаққында сөйлеп, усы сөзлерди айтқан еди. **42** Соған қарамастан, басшылар арасында да көбиси Ийсаға исенди. Бирақ парисейлерден қорқып, мәжилисханадан қуўылмаўы ушын, исенимлерин ашық мойынламады. **43** Өйткени олар Қудайдың мақтаўынан гөре, адамның мақтаўын көбирек жақсы көрди.

Ақырғы күн хәм хұким

44 Сонда Ийса бәлент даўыс пенен былай деди: – Маған исенген адам Мени Жиберген Қудайға исенген болады. **45** Және де, Мени көрген адам Мени Жиберген Қудайды көрген болады. **46** Маған исенген хәр бир адам қараңғылықта қалмаўы ушын, Мен дүньяға нур болып келдим. **47** Ким де ким Мениң сөзлеримди еситсе де, бирақ оларды орынламаса, Мен оны хұким етпеймен. Себеби Мен дүньяны хұким етиў ушын емес, ал оны қутқарыў ушын келдим. **48** Мени тән алмай, сөзлеримди қабылламаған адамның хұким етиўшиси бар. Мениң сөйлеген сөзим ақырғы күни оны хұким етеди. **49** Өйткени Мен Өзлимнен сөйлеген жоқпан. Ал Мени жиберген Әкемнің Өзи не айтыўымды хәм қалай сөйлеўимди Маған буйырды. **50** Оның буйрығының мәңгилик өмир екенин билемен. Сонлықтан Мен не айтсам да, Әкемнің Маған айтқанын айтып атырман.

Ийсаның Өз шәкиртлериниң аяғын жуўыўы

13:1 Қутқарылыў байрамының алдыңғы күни Ийса Өзиниң бул дүньядан Әкесиниң жанына баратуғын ұақты келгенин билди. Ол бул дүньядағы Өзине тийисли адамларды сүйетуғын еди. Оларды ақырына дейин сүиди. **2** Ийса шәкиртлери менен кешки аўқатқа отырды. Шайтан әлле қашан Симон улы Яхуда Исқариоттың кеўлине Ийсаға сатқынлық қылыў нийетин салған еди. **3** Ийса Әкесиниң хәмме нәрсени Оның қолына бергенин, Өзиниң Қудайдан келгенин хәм Қудайға қайтып

баратырғанын билип, **4** дастурхан басынан турды. Сыртқы кийимин шешти де, бир сұлгини алып белине байлады. **5** Соңынан ләгенге суў куйып, шәкиртлериниң аяқларын жуўып, белиндеги сұлги менен сүрте баслады. **6** Ийса Симон Петрдиң қасына келгенде, Петр Оған: – Ийем, мениң аяқларымды Сен жуўажақсаң ба? – деди. **7** Ийса оған жуўап берип: – Мениң не ислеп атырғанымды сен хәзир түсинбейсең. Бирақ соңынан түсинип аласаң, – деди. **8** – Мениң аяқларымды Сен хеш қашан жуўмайсаң! – деди ол. – Егер Мен сениң аяқларыңды жуўмасам, Мениң менен қатнаста болмайсаң, – деди Ийса. **9** Симон Петр Ийсаға: – Ийем, онда тек аяқларымды емес, қолларымды да, басымды да жуўа гөр! – деди. **10** Ийса оған: – Шомылған адам пүткиллей таза. Оның тек аяқларын ғана жуўыу керек. Сизлер де тазасызлар, бирақ хәммеңиз емес, – деди. **11** Ийса Өзине кимниң сатқынлық қылатуғынын билетуғын еди. Сонлықтан: «Бирақ хәммеңиз емес» деген еди. **12** Шәкиртлериниң аяқларын жуўып болғаннан соң, Ийса кийимлерин кийип, жамбаслап жатты да, оларға былай деди: – Мениң сизлерге не ислегенимди түсинесизлер ме? **13** Сизлер Мени Устаз хәм Ийем деп атайсызлар. Дурыс айтасызлар, себеби Мен Солман. **14** Мен сизлердиң Ийеңиз хәм Устазыңыз бола тура, аяқларыңызды жуўған болсам, сизлер де бир-бириңиздиң аяқларыңызды жуўыуыңыз тийис. **15** Мен сизлерге не ислеген болсам, сизлер де соны ислеуиңиз ушын, Мен сизлерге өрнек көрсеттим. **16** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: хызметши хожасынан уллы емес. Елши де өзин жибергеннен уллы емес. **17** Егер сизлер буларды билип орынласаңыз, бахытлы боласызлар!

Ийсаға сатқынлық

18 – Мен хәммеңиз туўралы айтып атырған жоқпан. Мен Өзимниң таңлап алғанларымды билемен. Бирақ Мухаддес Жазыўдағы: «Мениң нанымды жеген Маған қарсы қол көтерди», – деген сөзлер орынланыуы керек. **19** Бул жүз бергенде, Мениң Сол екениме исениуиңиз ушын, Мен сизлерге хәзир, бул болмастан бурын айтып атырман. **20** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: ким де ким Мен жиберген адамды қабыл алса, Оның Мени қабыл алғаны болады. Ким де ким Мени қабыл алса, Оның Мени Жибергенди қабыл алғаны болады. **21** Ийса буларды айтқаннан соң, руўхый қыйналып, ашық сөйлеп былай деди: – Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: араңыздағы бириңиз Маған сатқынлық ислейди. **22** Шәкиртлери Оның кимди нәзерде тутып атырғанын түсинбей, бир-бирине қарасты. **23** Шәкиртлер арасында бири Оның көкирегине сүйенип жатырған еди. Ийса оны сүйетуғын еди. **24** Симон Петр сол шәкиртке: «Ол ким туўралы айтып атыр, сора», – деп ымлады. **25** Ийсаның көкирегине сүйенип жатырған сол шәкирт Оннан: – Ийем, ол ким? – деп сорады. **26** Ийса жуўап берип: – Мен мына бир бөлек нанды малып, кимге берсем, ол – сол, – деди де, бир бөлек нанды малып, Симон улы Яхуда Исқариотқа берди. **27** Яхуда нанды алыўдан-ақ, оның ишине шайтан кирди. Ийса оған: – Қылажақ исинди тезирек қыл, – деди. **28** Дастурхан этирапында отырғанлардың хеш қайсысы Ийсаның бул сөзлерди Яхудаға не ушын айтқанын түсинбеди. **29** Ақша қутысы Яхудада болғанлықтан, Ийса оған: «Байрам ушын бизлерге керекли затларды сатып ал» ямаса «Жарлыларға бир нәрсе бер», – деп атырған шығар, деп ойлады гейбиреўлери. **30** Ал Яхуда бир бөлек нанды алыўдан-ақ, сыртқа шығып кетти. Түн болған еди.

Жаңа буйрық

31 Яхуда сыртқа шығып кеткеннен соң, Ийса былай деди: – Хәзир Адам Улы уллыланды. Ол арқалы Қудай да уллыланды. **32** Қудай Ол арқалы уллыланғанлықтан, Қудайдың Өзи де Оны уллылайды. Оны тез арада уллылайды. **33** Балаларым! Енди Мен сизлер менен бирге узақ ўақыт болмайман. Мени излейсизлер, бирақ яхудий басшыларына айтқанымдай, сизлерге де айтатуғыным: Мен баратуғын жерге сизлер бара алмайсызлар. **34** Сизлерге жаңа буйрық берип атырман: бир-бириңизди сүйиңлер! Мениң сизлерди сүйгеним сыяқлы, сизлер де бир-бириңизди сүйиңлер. **35** Егер бир-бириңизди сүйсеңдер, сизлердиң Мениң шәкиртлерим екениңизди хәмме усы арқалы билип алады.

Петрдиң таныуы хаққында болжаў

36 Симон Петр Ийсаға: – Ийем, Сен қаяққа баратырсаң? – деди. Ийса: – Мен баратуғын жерге сен хәзир изимнен ерип бара алмайсаң. Бирақ соңынан изимнен келесең, – деп жууап берди. **37** Петр Оған: – Ийем, не ушын Сениң изиңнен хәзир бара алмайман? Мен Сен ушын жанымды беремен! – деди. **38** Ийса оған былай деп жууап берди: – Мен ушын жаныңды бермекшимесең? Саған шынын, хақыйқатын айтаман: қораз шақырмастан бұрын сен Меннен үш рет танасаң.

Ийса – жол, хақыйқат хәм өмир

14:1 Ийса шәкиртлерине былай деди: – Жүреклеріңиз ғам шекпесин. Қудайға исениңлер, Маған да исениңлер. **2** Әкемнің үйинде орын көп. Егер олай болмағанда, сизлерге айтпас едим. Өйткени Мен сизлер ушын орын таярлауға кетип баратырман. **3** Мен барып, сизлер ушын орын таярлағанымнан соң, сизлер де Мен болатуғын жерде болыуыңыз ушын, және келип, сизлерди Өз жаныма алып кетемен. **4** Мен баратуғын жерге апаратуғын жолды сизлер билесизлер. **5** Томас Ийсаға: – Ийем, Сениң қаяққа баратуғыныңды билмеймиз-ғо. Жолды қалай биле аламыз? – деди. **6** Ийса оған былай деди: – Мен жол, хақыйқат хәм өмирмен. Мен арқалы болмаса, хеш ким Әкеге бара алмайды. **7** Егер Мени билсеңлер, Әкемди де билесизлер. Хәзирден баслап Оны билесизлер хәм Оны көрдиңлер. **8** Филип Ийсаға: – Ийем, бизлерге Әкени көрсет, бизлерге соның өзи жеткиликли, – деди. **9** Ийса оған былай деди: – Филип, Мен сонша уақыттан бери сизлер менен бирге болсам да, Мени еле билмейсең бе? Мени көрген Әкени көрген болады-ғо. Сен не ушын: «Бизлерге Әкени көрсет», – деп айтып атырсаң? **10** Мениң Әкеде, Әкениң Менде екенине исенбейсең бе? Сизлерге айтқан сөзлеримди Өзлигимнен айтып турған жоқпан, ал Менде жасап атырған Әке Өз ислерин ислеп атыр. **11** Мениң Әкеде, Әкениң Менде екенине исениңлер. Хеш болмаса, ислеген ислерим арқалы Маған исениңлер. **12** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: Маған исенген адамның өзи де Мен ислеген ислерди ислейди, хәтте, олардан да үлкенирек ислерди ислейди. Себеби Мен Әкеме баратырман. **13** Әке Улы арқалы уллыланыуы ушын, Мениң атым менен не сорасаңлар да, хәммесин орынлайман. **14** Мениң атым менен бир нәрсе сорасаңлар, Мен оны орынлайман.

Ийсаның Мухаддес Рууختы үәде етиуи

15 – Егер Мени сүйсеңлер, Мениң буйрықларымды орынлайсызлар. **16** Мен Әкемнен сорайман хәм Ол сизлер менен мәңги бирге болыуы ушын басқа Жубатыушыны жибереди. **17** Ол – Хақыйқат Руухы. Дүнья Оны қабыл ете алмайды. Өйткени Оны көрмейди де, танымайды да. Бирақ сизлер Оны билесизлер. Себеби Ол сизлер менен бирге жасайды, Ол ишиңизде болады. **18** Сизлерди жетим қылып қалдырмайман, сизлерге қайтып келемен. **19** Бираздан кейин, дүнья Мени қайтып көрмейди. Бирақ сизлер Мени көресизлер. Өйткени Мен қайта тирилемен, сизлер де қайта тирилесизлер. **20** Сол күни сизлер Мениң Әкемде, сизлердиң Менде хәм Мениң сизлерде екенимди билесизлер. **21** Мениң буйрықларымды билип, оларды орынлаған адам – Мени сүйетуғын адам. Мени сүйген адамды Әкем де сүйеди. Мен де оны сүйип, оған Өзимди көрсетемен. **22** Исқариотлы емес басқа Яхуда Ийсаға: – Ийем, бул қалай болғаны, Өзинди дүньяға емес, бизлерге көрсетежаксаң ба? – деди. **23** Ийса оған былай деп жууап берди: – Ким де ким Мени сүйсе, Мениң сөзимди орынлайды. Әкем де оны сүйеди. Бизлер оған келип, оның менен бирге жасаймыз. **24** Мени сүймеген адам сөзлеримди орынламайды. Сизлер еситип атырған сөзлер Меники емес, ал Мени жиберген Әкемдики. **25** Мен еле сизлер менен бирге болған уақытда сизлерге буларды айттым. **26** Әкемнің Мениң атымнан жиберетуғын Жубатыушысы, Мухаддес Руух сизлерге хәммесин үйретеди. Ол Мениң сизлерге айтқанларымның хәммесин еслериңизге түсиреди. **27** Мен сизлерге тынышлық қалдыраман. Өз тынышлығымды сизлерге беремен. Мен беретуғын тынышлық дүнья беретуғын тынышлыққа уқсамайды. Жүреклеріңиз ғам шекпесин, қорқпаңлар. **28** Сизлер Мениң: «Сизлерден кетемен хәм және сизлерге қайтып келемен», – дегенимди еситиңлер. Егер сизлер Мени сүйгениңизде: «Әкемнің жанына баратырман», – дегениме қуғанар едиңлер. Себеби Әкем Меннен уллы. **29** Булар жүз бергенде исениуиңиз ушын, еле жүз берместен бұрын, сизлерге хәзирден айттым. **30** Сизлер менен енди көп сөйлеспеймен. Өйткени бул дүньяның хәкими қиятыр. Оның Мениң үстимнен хеш қандай бийлиги жоқ. **31** Бирақ бул дүнья Мениң Әкемди сүйетуғынымды хәм Оның Маған буйырғанларының

хәммесин орынлайтуғынымды билиуи тийис. Қәне турыңлар, бул жерден кетейик.

Жүзим ағашы хәм оның шақалары

15:1 – Мен – хақыйқый жүзим ағашыман, ал Әкем бағман. **2** Мендеги жемис бермейтуғын хәр бир шақаны Ол кесип таслайды. Жемис беретуғын хәр бир шақаны және де көбирек жемис берсин деп, путап тазалайды. **3** Мениң сизлерге айтқан сөзлерим арқалы сизлер әлле қашан тазасызлар. **4** Менде болыңлар, Мен де сизлерде боламан. Ағашта болмаған шақа өз-өзинен жемис бере алмағаны сыяқлы, сизлер де Менде болмасаңлар, жемис бере алмайсызлар. **5** Мен – жүзим ағашыман, сизлер – шақаларсыз. Ким Менде болып, Мен онда болсам, ол көп жемис береді. Себеби Менсиз хеш нәрсе ислей алмайсызлар. **6** Ким де ким Менде болмаса, шақа сыяқлы сыртқа тасланып, қуўрап қалады. Бундай шақалар жыйналып, отқа тасланып жандырылады. **7** Егер сизлер Менде болып, Мениң сөзлерим сизлерде болса, қәлегениңизди сораңлар, сизлерге бериледи. **8** Сизлер көп жемис берсеңдер, Әкем уллыланады. Сонда Мениң шәкиртлерим боласызлар. **9** Әкениң Мени сүйгени сыяқлы, Мен де сизлерди сүйдим. Мениң сүйиспеншилигиме садық болыңлар. **10** Мен Әкемнің буйрықларын орынлап, Оның сүйиспеншилигине садық болғанымдай, сизлер де егер Мениң буйрықларымды орынласаңлар, Мениң сүйиспеншилигиме садық боласызлар. **11** Буларды сизлерге Мениң қуўанышым сизлерде болыуы ушын хәм қуўанышыңыз толы болыуы ушын айттым. **12** Мениң буйрығым бул: Мен сизлерди қалай сүйген болсам, сизлер де бир-бириңизди солай сүйиңдер. **13** Дослары ушын өз жанын берген адамның сүйиспеншилигинен артық сүйиспеншилик жоқ. **14** Егер сизлер буйырғанларымды орынласаңлар, Мениң досларым боласызлар. **15** Буннан былай, сизлерди «қул» деп атамайман. Өйткени қул хожайынының не илейтуғынын билмейди. Сизлерди «досларым» деп атайман. Себеби Әкемнен еситкенлеримнің хәммесин сизлерге билдирдим. **16** Сизлер Мени емес, Мен сизлерди таңладым. Барып жемис берсин хәм жемиси турақлы болсын деп, сизлерди тайынладым. Солай етип, Мениң атым менен Әкеден не сорасаңлар да, Ол сизлерге береді. **17** Сизлерге буйрығым сол: бир-бириңизди сүйиңдер!

Дүньяның жек көриуи

18 – Егер дүнья сизлерди жек көрсе, сизлерден алдын оның Мени жек көргенин билиңдер. **19** Сизлер бул дүньяники болғаныңызда, дүнья өзине тийислилерди сүйер еди. Бірақ, сизлер бул дүньяники емессизлер: өйткени Мен сизлерди дүньядан таңлап алдым. Сонлықтан дүнья сизлерди жек көреді. **20** Мениң: «Хызметши хожасынан уллы емес», – деген сөзлеримди еслериңизге түсириңдер. Егер адамлар Мени қуўдаласа, сизлерди де қуўдалайды. Егер Мениң сөзимди тыңласа, сизлердің сөзлериңизди де тыңлайды. **21** Бул ислердің хәммесин сизлерге Мениң атым себепли истейди. Себеби олар Мени Жибергенди билмейди. **22** Егер Мен келмегенимде хәм оларға айтпағанымда, олардың гүналары болмас еди. Бірақ енди гүналарына кеширим жоқ. **23** Мени жек көрген адам Мениң Әкемди де жек көрген болады. **24** Егер Мен олар арасында хеш ким ислеменген ислерди ислеменгимде, оларда гүна болмас еди. Енди болса, олар ислеримди көрсе де, Мени де, Әкемди де жек көрди. **25** Бірақ бул олардың Мухаддес Нызамындағы: «Мени бийкарға жек көрди», – деген сөзлердің орынланыуы ушын болды. **26** Әкемнен сизлерге Мен жиберетуғын Жубатыушы, яғный Әкемнен шығатуғын Хақыйқат Руўхы келгенде, Ол Мен туўралы гүўалық береді. **27** Сизлер де гүўалық бересизлер. Өйткени әуелден-ақ Мениң менен биргесизлер.

Он алтыншы бап

16:1 – Мен буларды сизлерге исенимнен қайтпауыңыз ушын айттым. **2** Сизлерди мәжилисханадан қуўып жибереді. Хәтте, сизлерди өлтирип атырған хәр бир адам буның менен Қудайға хызмет етип атырман, деп ойлайтуғын ўақыт келеді. **3** Буларды Әкемди де, Мени де билмегенликтен истейди. **4** Сол ўақыт келгенде буларды сизлерге айтқанымды еске түсириуиңиз ушын сизлерге билдирген едим. Әуелден сизлерге буларды айтқан жоқпан, себеби Мен сизлер менен бирге едим.

5 – Енди болса, Мени Жибергеннің жанына баратырман. Деген менен, араңызда хеш ким Меннен: «Қаяққа баратырсаң?» – деп сорап атырған жоқ. **6** Бірақ сизлерге буларды айтқаным ушын, жүрегиниз қайғыға толды. **7** Соған қарамастан, Мен сизлерге хақыйқатын айтаман: Мениң кеткенім сизлер ушын жақсырақ. Егер Мен кетпесем, сизлерге Жубатыұшы келмейди. Егер кетсем, Оны сизлерге жиберемен. **8** Ол келгенде, гүна хаққында, хақлық хаққында хәм хүким хаққында дүньяның алжасқанын әшкаралайды. **9** Гүна соннан ибарат: адамлар Маған исенбейди. **10** Хақлық соннан ибарат: Мен Әкемнің жанына кетип баратырман хәм енди қайтып Мени көрмейсизлер. **11** Хүким соннан ибарат: бул дүньяның хәкими хүким етилди. **12** Сизлерге және де айтатуғынларым көп, бірақ хәзир сизлер көтере алмайсызлар. **13** Бірақ Ол, яғный Хақыйқат Руўхы келгенде, сизлерди толық хақыйқатқа қарай жетелейди. Ол Өзлигинен сөйлемейди, тек нени еситсе, соны сөйлейди хәм келешекте не болатуғынын сизлерге билдиреди. **14** Ол Мени уллылайды. Өйткени Ол Меникинен алып, сизлерге билдиреди. **15** Әкемде не бар болса, хәммеси Меники. Сонлықтан: «Ол Меникинен алып, сизлерге билдиреди», – деген едим. **16** Бираздан соң, сизлер Мени қайтып көрмейсизлер. Және бираздан соң, Мени көресизлер.

Қайғыңыз қуўанышқа айланады

17 Сонда шәкиртлердің гейбиреўлери бир-бирине: – «Бираздан соң, сизлер Мени көрмейсизлер, және бираздан соң, Мени көресизлер» хәм «Себеби Әкеме кетип баратырман», – деп айтып, Ол бизлерге не демекши? **18** «Бираздан соң» дегени не? Не айтқанына түсинбей атырмыз-ғо, – деди. **19** Ийса олардың Өзине бир сораў бермекши болғанын билип, оларға былай деди: – «Бираздан соң, Мени көрмейсизлер, және бираздан соң, Мени көресизлер», – дегенім хаққында бир-бириңизден сорап турсызлар ма? **20** Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: сизлер жылап, аза тутасызлар, ал дүнья қуўанады. Сизлер қайғырасызлар, бірақ қайғыңыз қуўанышқа айланады. **21** Хаял бала туўғанда азап шегеди, өйткени оның ўақты келди. Бірақ баласын туўғаннан соң, дүньяға адам келгенликтен қуўанып, шеккен азабын умытып кетеди. **22** Сол сыяқлы, сизлер де хәзир қайғырып атырсызлар. Бірақ Мен сизлерди және көремен хәм жүрегиниз қуўанышқа толады. Бул қуўанышты сизлерден хеш ким тартып ала алмайды. **23** Сол күни Меннен хеш нәрсе сорамайсызлар. Сизлерге шынын, хақыйқатын айтаман: Мениң атым менен Әкемнен не сорамаңлар да сизлерге береді. **24** Хәзирге дейин сизлер Мениң атым менен хеш нәрсе сорамадыңлар. Сораңлар, аласызлар, сонда қуўанышыңыз толы болады. **25** Сизлерге буларды тымсаллар менен айттым. Бірақ Мен сизлерге тымсаллар менен сөйлемейтуғын ўақыт келеди, сонда Әкем хаққында сизлерге ашықтан-ашық айтаман. **26** Сол күни Мениң атым менен Әкемнен сораисызлар. Сизлер ушын Әкемнен Мен сораиман, деп атырғаным жоқ. **27** Әкемнің Өзи сизлерди сүйеди, себеби сизлер Мени сүйип, Мениң Әкемнен келгениме исендиңлер. **28** Мен Әкемнен шығып, дүньяға келдим. Енди дүньяны қалдырып, Әкеме қайтып баратырман. **29** Шәкиртлери Ийсаға: – Мине, енди ашық айтып турсаң, хеш тымсал қолланып атырған жоқсаң. **30** Сениң хәмме нәрсени билетуғыныңды енди билемиз. Хеш кимнің Саған сораў бериўиниң хәжети жоқ. Сол себебли, Сениң Қудайдан келгенине исенемиз, – деди. **31** Ийса оларға жуўап берип былай деди: – Енди исенесизлер ме? **32** Мине, хәммеңиз үйлериңизге тарқап кетип, Мени жалғыз қалдыратуғын ўақтыңыз келеди, ол келип қалды да. Бірақ Мен жалғыз емеспен, өйткени Әкем Мениң менен бирге. **33** Буларды сизлерге Менде болып, тынышлық алыўыңыз ушын айттым. Бул дүньяда қыйыншылық көресизлер, бірақ мәрт болыңлар, Мен дүньяны жеңдим!

Ийсаның Өзи ушын дуўа етиўи

17:1 Ийса бул сөзлерди айтып болғаннан соң, көзлерин аспанға тигип былай деди: – Әке, ўақыт келди. Улың Сени уллылаўы ушын, Сен де Улыңды уллыла. **2** Себеби Сениң Оған берген адамларыңның хәммесине Ол мәңгилик өмир берсин деп, Сен Оған пүткил адамзат үстинен бийлик бердің. **3** Мәңгилик өмир – бул Сени, жалғыз хақ Қудайды хәм Сен жиберген Ийса Масихты билиў. **4**

Сениң Маған тапсырған исинди тамамлағаным менен, Сени жер жүзінде уллыладым. **5** Әке, дүнья жаратылмастан бұрын Сениң менен бирге болғанымда, Менде болған уллылық пенен хәзир Мени Өзиниң алдында уллыла.

Ийсаның шәкиртлери ушын дуға етиўи

6 – Сениң Маған дүньядан берген адамларыңа Сени ашып бердим. Олар Сеники еди, Сен оларды Маған бердиң хәм олар Сениң сөзлериңди орынлады. **7** Сениң Маған бергенлериңниң хәммеси Сеннен екенин олар енди билип алды. **8** Өйткени Маған берген сөзлериңди оларға тапсырдым, олар қабыл етти. Олар Мениң Сеннен келгенимди ҳақыйқаттан билди хәм Мени Сениң жибергениңе исенди. **9** Олар ушын сорайман: дүнья ушын емес, Маған берген адамларың ушын сорайман. Себеби олар Сеники. **10** Меникиниң хәммеси – Сеники хәм Сеникиниң хәммеси – Меники. Мен олар арқалы уллыландым. **11** Мен енди бул дүньяда емеспен, бирақ олар бул дүньяда. Мен Саған баратырман, Мухаддес Әке, Маған берген Өз атыңның күши менен оларды сақла, олар да Биз сыяқлы бир болсын. **12** Мен олар менен бирге болғанымда, Сениң Маған берген атыңның күши менен оларды қорғап сақладым. Набыт болыўға тийисли адамнан басқа олардан ҳеш бири набыт болмады. Солай етип, Мухаддес Жазыў орынланды. **13** Енди Мен Саған баратырман. Мениң қуўанышым оларда толы болыўы ушын, бул сөзлерди дүньяда болған ўақтымда айтып атырман. **14** Мен оларға Сениң сөзиңди тапсырдым, дүнья болса оларды жек көрди. Өйткени Мениң дүньяға тийисли болмағаным сыяқлы, олар да дүньяға тийисли емес. **15** Оларды дүньядан алыўыңды емес, жаўызлықтан, шайтаннан сақлаўыңды сорайман. **16** Мениң дүньяға тийисли болмағаным сыяқлы, олар да дүньяға тийисли емес. **17** Оларды ҳақыйқат пенен мухаддес қыл. Сениң сөзиң – ҳақыйқат. **18** Сениң Мени дүньяға жибергениң сыяқлы, Мен де оларды дүньяға жибердим. **19** Олар да ҳақыйқат пенен мухаддес болыўлары ушын, Мен Өзимди олар ушын бағышлайман.

Ийсаның барлық исениўшилер ушын дуға етиўи

20 – Мен тек олар ушын емес, ал олардың сөзлери арқалы Маған исенетуғынлар ушын да сорайман: **21** олардың хәммеси бир болсын. Әке, Мени Сениң жибергениңе дүнья исениўи ушын, Сениң Менде хәм Мениң Сенде болғаным сыяқлы, олар да Бизде болсын. **22** Биз бир болғанымыз сыяқлы, олар да бир болыўы ушын, Сениң Маған берген уллылығыңды оларға бердим. **23** Мен оларда, Сен Мендесең. Мени Сениң жибергениңди хәм Сениң Мени сүйетуғының сыяқлы, оларды да сүйетуғыныңды дүнья билиўи ушын, олар да бир тутас болсын. **24** Әке! Сениң Маған берген адамларың Мен болатуғын жерде Мениң менен бирге болып, Сен Мени дүнья жаратылмастан бұрын сүйгенликтен, Сениң Маған берген уллылығыңды олардың да көриўин қәлеймен. **25** Әдил Әке! Дүнья Сени билмейди, бирақ Мен Сени билемен. Булар да Мени Сениң жибергениңди биледи. **26** Маған деген сүйиспеншилигиң оларда болыўы ушын хәм Мен де оларда болыўым ушын, Сениң атыңды оларға билдирдим хәм билдириўди даўам етемен.

Ийсаның қолға алыныўы

18:1 Ийса дуға етип болғаннан соң, шәкиртлери менен бирге Кидрон сайының арғы жағасына өтти. Ол жерде бир бағ бар еди. Ийса шәкиртлери менен сол бағқа кирди. **2** Оған сатқынлық қылған Яхуда да бул жерди билетуғын еди. Себеби Ийса шәкиртлери менен ол жерде тез-тез ушырасып туратуғын еди. **3** Солай етип, Яхуда жанына бир топар Рим әскерлери менен бас руўханийлер хәм парисейлер жиберген сақшыларды алып, сол жерге келди. Олардың қолларында паныс, шом хәм қураллар бар еди. **4** Ийса Өзине болажақ хәмме нәрсени билгенликтен, алдына шығып, олардан: – Кимди излеп жүрсизлер? – деп сорады. **5** – Насыралы Ийсаны, – деп жуўап берди олар. – Мен – Солман, – деди Ийса. Ийсаның сатқыны Яхуда да олар менен бирге турған еди. **6** Ийса: «Мен – Солман» деўи менен, олар артқа шегинип, жерге жығылды. **7** Сонда Ийса олардан және: – Кимди излеп жүрсизлер? – деп сорады. – Насыралы Ийсаны, – дести олар. **8** Ийса жуўап берип: – Сизлерге айттым-ғо, Мен – Солман. Егер Мени излеп жүрген болсаңлар, бул адамларды жибериңлер, кетсин, – деди. **9** Бул

Оның: «Сениң Маған бергенлеріңнің хеш бирин жойтпадым», – деп бурын Өзи айтқан сөзлериниң орынланыуы ушын болды. **10** Сонда Симон Петр жанындағы қылышын сууырып алып, бас руұханийдиң қулының оң қулағын шауып таслады. Қулдың аты Малкус еди. **11** Ийса Петрге: – Қылышыңды қынабына салып қой! Әкемнің Маған берген азап кесесинен ишпейин бе? – деди. **12** Соңынан әскерлер топары менен олардың басшысы хәм яхудийлердиң сақшылары Ийсаны услап байлады. **13** Оны дәслепп Ханнаға алып барды. Ханна сол жылы бас руұханий болған Каяфаның қәйин атасы еди. **14** Яхудий басшыларына: «Халық ушын бир адамның өлиуи жақсырақ», – деп кеңес берген усы Каяфа еди.

Петрдиң Ийсадан таныуы

15 Симон Петр менен және басқа шәкирти Ийсаның изине ерип барды. Бул шәкирт бас руұханийге таныс болғанлықтан, Ийса менен бирге бас руұханийдиң хәулисине кирди. **16** Ал Петр сыртта, қапының алдында қалды. Бас руұханийдиң танысы болған сол шәкирт сыртқа шығып, қапыны қарауыллаған шоры қыз бенен сөйлести де, Петрди ишке алып кирди. **17** Қапыны қарауыллаған шоры қыз Петрден: – Сен де бул Адамның шәкиртлеринен емессең бе? – деп сорады. – Яқ, – деп жууап берди ол. **18** Күн сууық болғанлықтан, хызметшилер менен сақшылар көмир жағып, жылынып турды. Петр де олар менен бирге турып жылынды.

Бас руұханийдиң Ийсаны тергеуи

19 Бас руұханий Ийсадан Оның шәкиртлери хәм тәлийматы хаққында сорады. **20** Ийса оған былай деп жууап берди: – Мен дүньяға ашық сөйледим. Хәмме уақытта яхудийлер жыйналатуғын мәжилисханаларда хәм Ибадатханада үйреттим. Жасырын хеш нәрсе айтпадым. **21** Неге Меннен сорап атырсаң? Сөйлегенлеримди еситкенлерден сора. Олар не айтқанымды биледи. **22** Ийса усыларды айтқанда, Оған жақын турған сақшылардың бири: – Бас руұханийге де усылай жууап бериуе бола ма? – деп Оның бетине урып жиберди. **23** Ийса оған: – Егер Мен надурьыс сөйлеген болсам, надурьыслығымды дәлилле. Бирақ дурьыс сөйлеген болсам, неге Мени урасаң? – деди. **24** Ханна Ийсаны байлаулы халында бас руұханий Каяфаға жиберди.

Петрдиң Ийсадан және таныуы

25 Симон Петр еле отқа жылынып тур еди. – Сен де Оның шәкиртлеринен емессең бе? – деп сорады олар. Бирақ ол танып: – Яқ, – деди. **26** Бас руұханийдиң кулларының бири, Петр қулағын шапқан адамның ағайини Петрден: – Сени бағда Оның менен бирге көрген жоқпан ба? – деп сорады. **27** Петр және танды. Сол уақытта-ақ қораз шақырды.

Ийса Пилат алдында

28 Таң азанда яхудий басшылары Ийсаны Каяфаның алдынан Рим хәкимханасына алып барды. Олар Қутқарылыу байрамының асын харамланбай жеу ушын хәкимханаға кирмеди. **29** Сол себептен Пилат сыртқа шығып, олардан: – Бул Адамды не нәрседе айыплап атырсызлар? – деп сорады. **30** Олар жууап берип: – Егер бул Адам жынаятшы болмағанда, Оны сениң алдына алып келмес едик, – деди. **31** Пилат оларға: – Оны өзлериңиз алып кетип, өз нызамыңыз бойынша хуқим етиңлер, – деди. Яхудий басшылары: – Бизлерге хеш кимди өлтириуе рухсат етилмеген, – деди. **32** Ийсаның Өзиниң қандай өлим менен өлетуғыны хаққында айтқан сөзлериниң орынланыуы ушын усылай болды. **33** Сонда Пилат және хәкимханаға кирди хәм Ийсаны өзине шақыртып: – Сен Яхудийлердиң Патшасымысаң? – деп сорады. **34** Ийса былай деп жууап берди: – Буны өзиң айтып турсаң ба ямаса Мен тууралы саған басқалар айтты ма? **35** Пилат: – Мен не яхудиймен бе? Сени маған Өз халқың менен бас руұханийлериң тапсырды. Сен не ислеп қойдың? – деди. **36** Ийса жууап берип: – Мениң Патшалығым бул дүньяда емес. Егер Патшалығым бул дүньяда болғанда, яхудий басшыларының қолына тапсырылмауым ушын, хызметшилерим гүресер еди. Бирақ Мениң Патшалығым бул жерде емес, –

деди. **37** – Демек, Сен Патша екенсең-дә? – деди Пилат. Ийса жууап берип: – Өзиң айтқандай, Мен Патшаман. Мен хақықат хақында гүуалық бериу ушын тууылдым хәм соның ушын дуньяға келдим. Ким хақықат тәрәпинде болса, Мениң дауысымды еситеди, – деди. **38** Пилат Ийсаға: – Хақықат деген не? – деди. Буны айтып болғаннан соң, Пилат және яхудийлердиң жанына шығып, оларға: – Мен Оннан хеш айып таба алмай атырман. **39** Бирақ сизлерде бар бир әдет бойынша, мен хәр Кутқарылыу байрамында сизлер ушын бир тутқынды босатып беретугын едим. Сизлер ушын яхудийлердиң Патшасын босатып бериуимди қәлейсизлер ме? – деди. **40** Бирақ олар және: – Яқ, Оны емес, Барабаны босат! – деп бақырысты. Ал Бараба қозғалаңшы еди.

Ийсаның өлимге хуқим етилиуи

19:1 Сонда Пилат Ийсаны ушлап, қамшылауды буйырды. **2** Әскерлер тикенли шыбықлардан таж өрип, Ийсаның басына салды. Соңынан Оған шым қызыл шапан кийгизди. **3** Алдына келип: – Жасасын, Яхудийлердиң Патшасы! – деп жүзине шапалақ пенен урды. **4** Пилат және сыртқа шығып, яхудийлерге: – Мине, мениң Оннан хеш бир айып таппағанымды сизлерди билсин деп, Оны сизлердиң алдыңызға шығарып атырман, – деди. **5** Сонда басында тикенли тажы, үстинде шым қызыл шапаны бар Ийса сыртқа шықты. Пилат оларға: – Мине, бул Адам! – деди. **6** Бас рууханийлер менен олардың сақшылары Ийсаны көргенде: – Оны атанақ ағашқа шегеле, шегеле! – деп бақырысты. Пилат оларға: – Оны сизлер алып кетип, атанақ ағашқа шегелендер. Өйткени мен Оннан хеш қандай айып таппай атырман, – деди. **7** Яхудий басшылары оған жууап берип: – Бизлерде нызам бар хәм сол нызам бойынша, Ол өлиуи шәрт. Себеби Ол Өзин Қудайдың Улы деп атады, – деди. **8** Пилат бул сөзлерди еситкенде, бурынғыдан бетер қорқып кетти. **9** Қайтадан хәкимханаға кирип, Ийсадан: – Сен қай жерденсең? – деп сорады. Бирақ Ийса оған жууап бермеді. **10** Пилат Оған: – Мениң менен сөйлеспейжақсаң ба? Сени азат қылыуға да, атанақ ағашқа шегелетиуге де бийлигим бар екенин билмейсең бе? – деди. **11** Ийса жууап берип: – Саған Қудайдан берилмегенде, сенде Мениң үстимнен хеш қандай бийлик болмас еди. Сонлықтан Мени саған ушлап бергенниң гүнасы сениң гүнаңнан ауырырақ, – деди. **12** Сол уақыттан баслап, Пилат Ийсаны азат етиуге тырысты. Бирақ яхудий басшылары: – Бул Адамды азат қылсаң, Рим патшасы-Қайсардың досты емессең. Өзин патша деп атайтуғын хәр бир адам Қайсарға қарсы болады, – деп бақырысты. **13** Пилат бул сөзлерди еситкенде, Ийсаны сыртқа шығарды хәм «Тас майданша», еврейше Габбата деп аталған жердеги хуқим гүрсисине отырды. **14** Таярлық күни, Кутқарылыу байрамынан бир күн бурын саат он екилер шамасында Пилат яхудийлерге: – Мине, сизлердиң Патшаңыз! – деди. **15** Бирақ олар бақырысып: – Жоқ қыл Оны! Жоқ қыл, атанақ ағашқа шегеле! – деди. Пилат оларға: – Сизлердиң Патшаңызды атанақ ағашқа шегелейин бе? – деди. – Бизлердиң Қайсардан басқа патшамыз жоқ, – деп жууап берди бас рууханийлер. **16** Солай етип, Пилат Ийсаны атанақ ағашқа шегелеу ушын әскерлерге тапсырды. Әскерлер Ийсаны алып кетти.

Ийсаның атанақ ағашқа шегелениуи

17 Ийса Өз атанақ ағашын арқалап, «Бас сүйек орны», еврейше Голгота деп аталған жерге келди. **18** Сол жерде Ийсаны хәм Оның менен бирге еки адамды атанақ ағашқа шегеледи. Олардың биреуи оң тәрәпте, екиншиси сол тәрәпте, ал Ийса ортада еди. **19** Пилат жазыу жаздырып, оны атанақ ағаштың үстине илдиртти. Онда: «НАСЫРАЛЫ ИЙСА – ЯХУДИЙЛЕРДИҢ ПАТШАСЫ», – деп жазылған еди. **20** Яхудийлердиң көбиси бул жазыуды оқыды. Өйткени Ийса атанақ ағашқа шегеленген жер қалаға жақын еди хәм бул жазыу еврейше, латынша хәм грекше жазылған еди. **21** Яхудийлердиң бас рууханийлери Пилатқа былай деди: – «Яхудийлердиң Патшасы» деп жазба, «Оның Өзи: Мен – Яхудийлердиң Патшасыман, деди», – деп жаз. **22** – Не жазажақ болсам жаздым, – деп жууап берди Пилат. **23** Әскерлер Ийсаны атанақ ағашқа шегелегеннен соң, Оның сыртқы кийимин алды хәм оны төрт бөлекке бөлип, хәр қайсысы бир бөлектен алды. Көйлегин де алды. Ол тигилмеген болып, бастан-аяқ бир пүтин тоқыма еди. **24** Сонлықтан әскерлер бир-бирине: – Буны жыртпайық, шек таслайық, кимге түссе, сол алсын, – деди. Бул Мухаддес Жазыудағы мына сөзлердиң орынланыуы ушын болды: «Сыртқы кийимимди өз ара бөлисти, Көйлегим ушын шек таслады». Әскерлер усы

айтылғанды иследи. **25** Ийсаның атанақ ағашының қасында Оның анасы, анасының апасы, Клопаның хаялы Мәриям хәм мағдалалы Мәриям турған еди. **26** Ийса анасын хәм оның жанында турған Өзиниң сүйикли шәкиртин көргенде, анасына: – Апа, мине, сениң улың, – деди. **27** Кейин шәкиртин: – Мине, бул сениң анаң, – деди. Сол ўақыттан баслап, сол шәкирт оны өз үйине алды.

Ийсаның жан тапсырыўы

28 Соннан соң, Ийса хәммесиниң тамамланғанын билип, Мухаддес Жазыў орынланыўы ушын: – Шөлlep турман! – деди. **29** Сол жерде ашшы шарапқа толы бир гүзе тур еди. Әскерлер сорғышты оған синдирип алып, иссоптың шыбығына қадады да, Ийсаның аўзына тутты. **30** Ийса оны татып көрип: – Орынланды, – деди де, басын ийип, жан тапсырды. **31** Бул таярлық күни еди. Ертеңги күн Қутқарылыў байрамына туўра келетуғын айрықша дем алыс күни болғанлықтан, яхудий басшылары денелерди атанақ ағашта қалдырыўды қәлемеди. Олар Пилаттан шегеленгенлердиң аяқларын сындырып, денелерди алып таслаўды сорады. **32** Сонда әскерлер барып, Ийса менен атанақ ағашқа шегеленгенлердиң дәслеп бириншисиниң, соңынан екиншисиниң аяқларын сындырып таслады. **33** Бирақ Ийсаның қасына келгенде, Оның әлле қашан жан тапсырғанын көрип, аяқларын сындырмады. **34** Буның орнына, әскерлердиң бири Оның бүйирин найза менен тести. Сол ўақытта-ақ қан менен суў ағып шықты. **35** Буны көрген адамның гүўалығы хақыйқат. Ол өзиниң хақыйқатлықты айтып атырғанын биледи. Сизлер де исениўиңиз ушын ол гүўалық берди. **36** Булардың хәммеси: «Оның хеш бир сүйегі сынбайды», – деген Мухаддес Жазыўдағы сөзлердиң орынланыўы ушын болды. **37** Мухаддес Жазыўдың басқа бир жеринде: «Өзлери найза менен тескен Адамға қарайды», – делинген.

Ийсаның қәбирге қойылыўы

38 Буннан соң, ариматиялы Юсуп Ийсаның денесин алып кетиў ушын Пилаттан рухсат сорады. Юсуп Ийсаның шәкирти еди. Бирақ ол яхудий басшыларынан қорққанлықтан, буны жасырып жүрген еди. Пилат рухсат бергеннен соң, Юсуп барып, Ийсаның денесин алып кетти. **39** Бурын түнде Ийсаға келген Никодим де жүз қадаққа жақын мирра менен алоэ араласпасын алып келди. **40** Олар Ийсаның денесин алып, яхудийлердиң жерлеў дәстүри бойынша, Оны хош ийисли затлар менен кепинликке орады. **41** Ийса атанақ ағашқа шегеленген жерде бир бағ болып, бул бағдың ишинде еле хеш ким қойылмаған бир жаңа қәбир бар еди. **42** Бул күн яхудийлердиң таярлық күни болғанлықтан, қәбир жақын жайласқаны себепли, олар Ийсаны сол жерге қойды.

Ийсаның қайта тирилиўи

20:1 Хәптениң биринши күни, яғный екшемби күни таң азанда, еле қараңғы болғанда, мағдалалы Мәриям қәбирге келди хәм қәбирдиң аўзындағы тастың алып тасланғанын көрди. **2** Ол жуўырып, Симон Петрге хәм Ийсаның жақсы көретуғын сол шәкиртин барды да, оларға: – Ийемизди қәбирден алып кетипти. Оны қай жерге қойғанын билмеймиз, – деди. **3** Сонда Петр менен басқа шәкирт шығып, қәбирге қарай жол алды. **4** Олар жуўырып кетти. Бирақ сол шәкирт Петрден тезирек жуўырып, қәбирге биринши болып келди. **5** Ол еңкейип ишке қарап, сол жерде кепинликтің жатырғанын көрди, бирақ ишке кирмеди. **6** Оның изинен Симон Петр жетип келип, қәбирге кирди. Сол жерде жатырған кепинликті хәм **7** Ийсаның басына оралған орамалды көрди. Орамал кепинлик пенен бирге емес, ал бөлек жерде бүкленип турған еди. **8** Сонда қәбирге биринши болып келген сол шәкирт те ишке кирди хәм усыларды көрип, исенди. **9** Себеби олар Ийсаның өлимнен қайта тирилиўи тийис екенин айтқан Мухаддес Жазыўды елеге дейин түсинбейтуғын еди. **10** Буннан соң, шәкиртлер үйлерине қайтып кетти.

Ийсаның мағдалалы Мәриямға көриниўи

11 Ал Мәриям қәбирдиң сыртында жылап турған еди. Жылап турып, еңкейип қәбирдиң ишине қарады **12** хәм ақ кийимли еки периштени көрди. Бири Ийсаның денеси жатқан жердиң бас ушында,

екіншиси аяқ ушында отырған еді. **13** Олар Мәриямнан: – Ұял, сен неге жылап турсаң? – деп сорады. – Ийемди алып кетипти. Оны қай жерге қойғанын билмеймен, – деди ол. **14** Усыларды айтып болып, арқасына бурылды хәм Ийсаның турғанын көрди. Бирақ Оның Ийса екенин танымады. **15** Ийса оған: – Ұял, сен неге жылап турсаң? Кимди излеп жүрсең? – деди. Мәриям Оны бағман деп ойлап, Оған: – Мырза, егер Оны сен алып кеткен болсаң, қай жерге қойғаныңды маған айт, мен Оны алып қайтайын, – деди. **16** Ийса оған: – Мәриям! – деди. Мәриям бурылып, еврейшелеп: – Рәббуний! – деди. (Рәббуний – «устаз» дегенди аңлатады.) **17** Ийса оған: – Маған қол тийгизбе! Себеби Мен еле Әкемнің жанына көтерилмедим. Ал сен туўысқанларыма барып, Мениң Әкемнің хәм сизлердің Әкеңіздің, Мениң Қудайымның хәм сизлердің Қудайыңыздың алдына көтерилип баратырғанымды айт, – деди. **18** Мағдалалы Мәриям шәкиртлерге барып, оларға: – Мен Ийемди көрдим! – деди хәм Ийсаның өзине не айтқанларын оларға хабарлады.

Ийсаның шәкиртлерине көриниўи

19 Ұәптениң биринши күни, яғный екшемби күни кеште шәкиртлер бирге жыйналған еді. Яхудий басшыларынан қорққанлықтан, олар үйдің қапыларын илип қойғанда, Ийса келди. Олардың ортасында турып, оларға: – Тынышлық сизлерге яр болсын! – деди. **20** Буны айтып, оларға қолларын хәм бүйирин көрсетти. Шәкиртлер Ийемизди көрип, қатты қуўанды. **21** Ийса оларға және былай деди: – Тынышлық сизлерге яр болсын! Әкем Мени жибергени сыяқлы, Мен де сизлерди жиберип атырман. **22** Усылай деди де, оларға қарай үплеп: – Мухаддес Руўхты алыңлар. **23** Сизлер кимнің гүналарын кеширсеңдер, Қудай да оның гүналарын кеширеди. Сизлер кимнің гүналарын кеширмесеңдер, Қудай да оның гүналарын кеширмейди, – деди.

Ийсаның Томасқа көриниўи

24 Он еки шәкирттің бири, Егиз деп аталған Томас Ийса келгенде олардың арасында жоқ еді. **25** Сонлықтан басқа шәкиртлер оған: – Бизлер Ийемизди көрдик, – дести. Бирақ Томас оларға: – Оның қолларындағы шеге излерин көрмегенимше, бармағым менен шеге излерин хәм қолларым менен Оның бүйирин услап көрмегенимше, исенбеймен, – деди. **26** Бир хәптеден соң, Ийсаның шәкиртлери және үйде жыйналған еді. Томас та олар менен бирге еді. Үйдің қапылары илик болғанда, Ийса келип, олардың ортасында турды да: – Тынышлық сизлерге яр болсын! – деди. **27** Соңынан Томасқа: – Бармағыңды берман соз. Қолларыма қара, қолыңды созып, бүйиримди услап көр. Гүманланбай, исен, – деди. **28** Томас Оған жуўап берип: – Ийем мениң, Қудайым мениң! – деди. **29** Ийса оған: – Сен Мени көргенликтен исендің. Бирақ, көрмей исенгенлер қандай бахытлы! – деди.

Бул китаптың мақсети

30 Ийса шәкиртлеринің алдында бул китапта жазылмаған басқа да көп кәраматлар иследи. **31** Бирақ булар сизлердің Ийсаның Масих, Қудайдың Улы екенине исениўиңиз ушын хәм исенип, Оның аты менен өмирге ийе болыўыңиз ушын жазылды.

Ийсаның Галилада жети шәкиртинге көриниўи

21:1 Буннан соң, Ийса Тиберия теңизинің жағасында шәкиртлерине және көринди. Бул былай болды: **2** Симон Петр, Егиз деп аталған Томас, Галиланың Кана қаласынан болған Натаниел, Зебедейдің уллары хәм Ийсаның шәкиртлеринен және екеўи бирге еді. **3** Симон Петр оларға: – Мен балық аўлаўға кетип баратырман, – деди. – Бизлер де сениң менен бирге барамыз, – деди олар. Олар барып, қайыққа минди. Бирақ сол түни хеш нәрсе тута алмады. **4** Таң атқанда, теңиздің жағасында Ийса турған еді. Бирақ шәкиртлери Оның Ийса екенин билмеди. **5** Ийса олардан: – Ұәй, дослар, балығыңыз жоқ па? – деп сорады. – Жоқ, – деп жуўап берди олар. **6** – Аўыңызды қайықтың оң жағына салыңлар, сонда тутасызлар, – деди Ийса. Олар аў салып, көп балық тутқанлықтан, аўды тартып шығара алмады. **7** Ийсаның сүйикли шәкирти Петрге: – Бул Ийемиз! – деди. «Бул Ийемиз»

дегенди еситкеннен, Симон Петр жалаңаш болғанлықтан кийимин кийип, өзін теңизге атты. **8** Ал басқа шәкиртлер балық толы аўды сүйреп, қайық пенен келди. Өйткени олар жағадан шама менен тек жүз метр узақлықта еди. **9** Олар жағаға шыққанда, ол жерде жағылып атырған көмирди хәм қоздың үстине қойылған балық пенен нанды көрди. **10** Ийса оларға: – Хәзир тутқан балықларыңыздан алып келиңдер, – деди. **11** Симон Петр қайыққа минип, балыққа толы аўды жағаға тартып шығарды. Аўда бир жүз елиў үш ири балық бар еди. Балықлар соншелли көп болса да, аў жыртылмады. **12** Ийса оларға: – Келиңдер, азанғы аўқатты жеңдер, – деди. Шәкиртлериниң хеш қайсысы Оннан: «Сен кимсең?» – деп сораўға батына алмады. Себеби Оның Ийемиз екенин билетуғын еди. **13** Ийса жақынырақ келди де, нанды алып, оларға берди. Балықлар менен де усылай иследи. **14** Солай етип, бул Ийсаның өлимнен тирилгенинен соң, шәкиртлерине үшінши мәрте көриниўи еди.

Ийсаның Петр менен сөйлесиўи

15 Азанғы аўқатты жеп болғаннан соң, Ийса Симон Петрден: – Юнус улы Симон, Мени олардан да көбирек сүйесең бе? – деп сорады. – Аўа, Ийем. Сени жақсы көретуғынымды билесең-ғо, – деди Оған Петр. Ийса оған: – Қозыларымды отлат, – деди. **16** Ийса екинши мәрте оннан: – Юнус улы Симон, Мени сүйесең бе? – деп сорады. Петр Оған: – Аўа, Ийем. Сени жақсы көретуғынымды билесең-ғо, – деди. Ийса оған: – Қойларымды бақ, – деди. **17** Үшинши мәрте Ийса оннан: – Юнус улы Симон, Мени жақсы көресең бе? – деп сорады. Петр Оның өзинен үш мәрте: «Мени жақсы көресең бе?» – деп сорағанына қапа болды. – Ийем, Сен хәммесин билесең, Сени сүйетуғынымды да билесең, – деди Петр. Ийса оған былай деди: – Қозыларымды отлат. **18** Саған шынын, хақыйқатын айтаман: жас ўақтыңда белбеўинди өзиң байлап, қәлеген жериңе баратуғын едиң. Бирақ қартайғаныңда қолларыңды созып турасаң хәм басқа биреў белбеўинди байлап, сени қәлемеген жериңе алып барады. **19** Ийса буны Петрдиң қандай өлим менен Қудайды уллылайтуғынын билдириў ушын айтқан еди. Усыны айтып болып: – Изиме ер, – деди. **20** Петр артына бурылып, Ийсаның сүйикли шәкиртиниң излерине ерип киятырғанын көрди. Бул – кешки аўқат ўақтыңда Ийсаның көкирегине сүйенип жатып: «Ийем, Саған ким сатқынлық ислеиди?» – деп сораған шәкирт еди. **21** Петр оны көрип, Иисадан: – Ийем, оған не болады? – деп сорады. **22** Ийса оған: – Мен келемен дегенше, оның жасаўын қәлесем, саған не? Сен Мениң изиме ер, – деди. **23** Солай етип, туўысқанлар арасында: «Бул шәкирт өлмейди», – деген сөз тарқалды. Бирақ Ийса Петрге: «Ол өлмейди», – деген жоқ. Ал: «Мен келемен дегенше, оның жасаўын қәлесем, саған не?» – деген еди. **24** Булардың хәммеси хаққында гүўалық берип, усыларды жазған сол шәкирт. Бизлер оның гүўалығының хақыйқат екенин билемиз. **25** Ийса ислеген басқа да көп ислер бар. Егер олар бирме-бир жазылғанда, жазылған китаптар дүньяға сыймас еди, деп ойлайман.